

ŠTAJERSKI GOSPODAR

ERSCHEINT JEDEN SAMSTAG

Uredništvo in upravnništvo: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 - Naročnina: letno RM 2,50, polletno RM 1,40, četrletno 75 Rpf

I. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 13. September 1941

Nr. 25

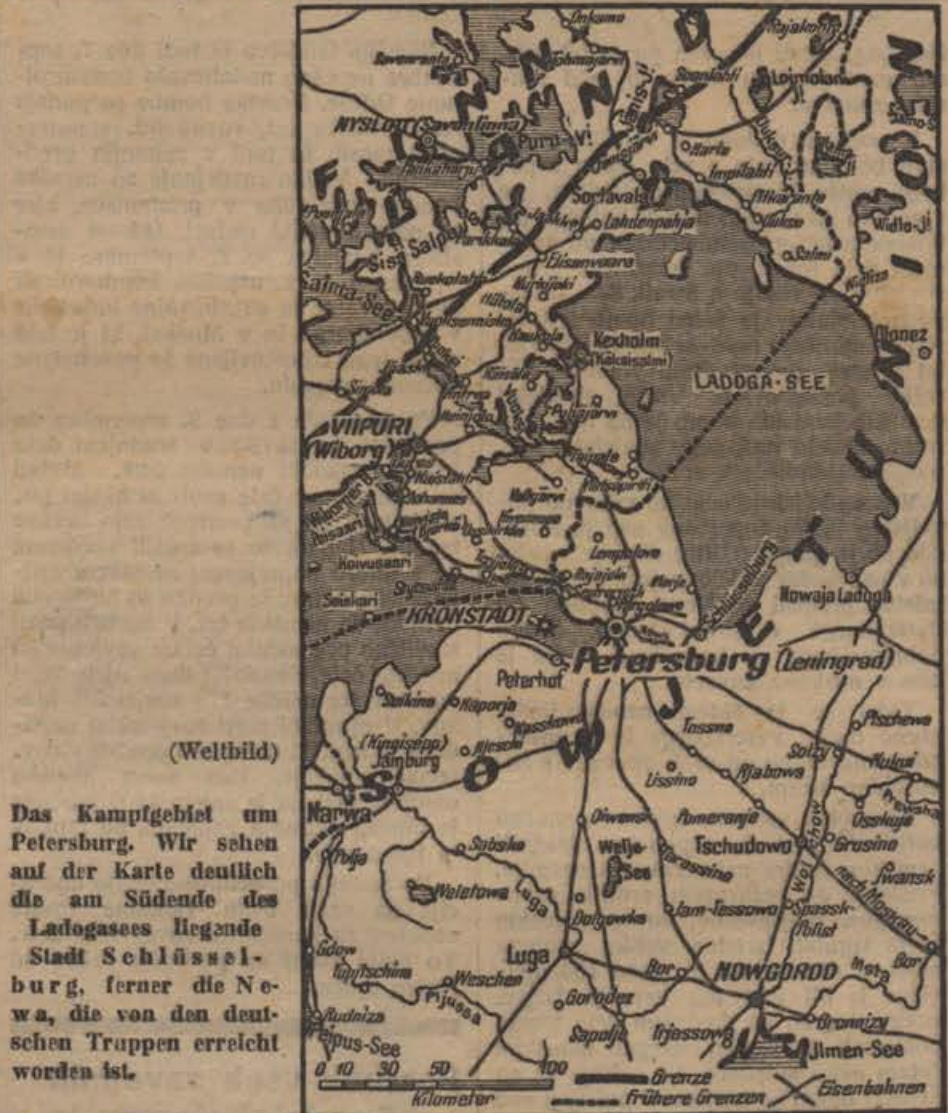
Petersburg popolnoma obkolien

Estonska je do zadnjega očiščena boljševikov Schlüsselburg pri Petersburgu v nemških rokah - V Finskem zalivu je bilo potopljenih in poškodovanih 200 sovjetskih ladij - Uspešni potek operacij na celi vzhodni fronti

Operacije na vzhodni fronti so potekale tudi v preteklem tednu po načrtu in uspešno. Pomisliti je treba, da se bori nemška vojska in na njeni strani ostali zavezniki z velikimi težavami, ki so zvezane s terenom in vrémenom, kljub temu pa so bili boljševiki, kjerkoli so se upirali ali pa skušali prehajati v protinapade, povsod poraženi. Največji uspeh je vsekakor popolna obkolitev Petersburga (Leningrada), ki je sedaj popolnoma odrezan od vseh dovozov s suhozemne strani. Nič manj pomemben je nadalje strahovit udarec, ki so ga prejeli Sovjeti v Finskem zalivu, kjer je nemška mornarica skupno z letalstvom uničila ali poškodovala okrog 200 sovjetskih ladij. Finci so dosegli na karelijski fronti prav tako odlične operativne uspehe. Po zavzetju glavnega mesta Karelije, Viipuri-ja, so že koncem preteklega tedna zavzeli staro finsko-sovjetsko mejo ter porazili sovražnika na takozvanem karelijskem istmu. Finci so pri tem zaplenili 300 topov, na stotine avtomobilov, 2000 konj in ujeli povrh tega še 10.000 mož.

Dne 5. septembra je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da se obkolitev Petersburga, drugega glavnega mesta Sovjetije, nadaljuje. Ze pretekli petek je bil Petersburg v ognju nemške težke artilerije. Estonska je očiščena boljševikov.

Kako žilav je odpor boljševikov, je pokazal neki napad, ki so ga izvedli sovjeti dne 4. septembra na srednjem delu vzhodne fronte, kjer so napadli nemške postojanke s 63 tanki. Napad se je v nemškem ognju izjalovil. Od 63 tankov jih je bilo 62 sestreljenih in uničenih pred nemškimi položaji. V sredini fronte je bil nek nemški armadni zbor v času od 25. avgusta do 4. septembra izredno uspešen. Ujel je 17.384 sovjetov. Uničenih oziroma zaplenjenih je bilo 121 sovjetskih tankov, med njimi

(Weltbild)

Das Kampfgebiet um Petersburg. Wir sehen auf der Karte deutlich die am Süden des Ladogasees liegende Stadt Schlüsselburg, ferner die Nowa, die von den deutschen Truppen erreicht worden ist.

mi 30 najtežjih, nadalje 13 izvidniških tankov, 193 topov vseh kalibrov, 500 avtomobilov itd. Nekd drugi armadni zbor srednjega dela fronte je v istem

času ujel 13.700 sovjetov. Uničenih oziroma zaplenjenih je bilo 26 tankov in 115 topov. Istotako je bila na severni fronti prodrta močno utrjena boljševi-

(PK. Foltimek, Atlantic)

Die ersten deutschen Truppen in Reval. Eine Infanteriespitze und Sturmgeschütze rücken als erste deutsche Einheiten in Reval ein

ška črta, zlasti uspešen pa je bil prodor med jezerom Ilmen in med Finskim zalivom.

V noči na nedeljo je nemško letalstvo bombardiralo z zelo lepim uspehom mesto in pristanišče Odesa. Že v soboto so nemški odredi bojnega letalstva uspešno bombardirali na srednjem delu fronte vse železniške proge sovjetov, ki vodijo k fronti. Šest transportnih vlakov je vsled bomb iztirilo. Neki z municijo natovorjeni vlak je zletel v zrak, mnogi drugi vlaki so bili težko poškodovani. Vsled eksplozij nemških letalskih bomb je na tem delu fronte zletelo tudi neko sovjetsko municijsko skladišče v zrak.

V ponedeljek je nemško vrhovno poveljstvo javilo zopet nov uspeh. Poročilo se je glasilo: Hitre divizije vojske so v uspešnem sodelovanju z odredi letalstva prispeli do Neve vzhodno od Peterburga v široki fronti. Mesto Schlüsselburg ob Ladoškem jezeru je bilo v naskoku zavzeto.

Tako se je sklenil nemško-finski obroč okrog Peterburga in je mesto odslej odrezano od vseh dovozov s suhozemne strani.

Na severu vzhodne fronte so skušali boljševiki dne 7. septembra iztrgati nemškim četam neko zavzeto ozemlje. Prišlo je do večkratnih srditih protinapadov boljševikov, ki so v težkih bojih izgubili izredno veliko svojega moštva, 400 mrtvih in samo 100 ujetnikov je bil izid teh krvavih bojov. Istega dne so na srednjem delu fronte poskušali boljševiki iztrgati nemškim četam neko mostišče. Ne oziraje se na nemški ogenj so boljševiki pošiljali eno četo za drugo v ogenj. Vsi boljševiški napadi so bili odbiti s krvavimi izgubami za boljševike. V bojih za to mostišče so nemške čete preko tega zajele okrog tisoč mož.

Nemško letalstvo je tudi dne 7. septembra uspešno nadaljevalo bombardiranje Odesa. Nemške bombe so padale na zbirališča čet, vozila itd. v notranjem mestu in tudi v zunanjih predmestjih. Veliko razdejanje so nemške bombe povzročile v pristanišču, kjer so nastali veliki požari. Odredi nemškega letalstva so 8. septembra in v noči na 9. t. m. uspešno bombardirali oboroževalne in oskrbovalne industrije v Peterburgu in v Moskvi, ki je bila razen tega izpostavljena še posebnemu nočnemu napadu.

Po poročilih z dne 9. septembra so poskušali boljševiki v srednjem delu fronte naskočiti nemške čete. Metali so vedno nove čete proti nemškim postojankam ter so pretrpeli zelo krvave izgube. Napadi so se zrušili večinoma že v dobro naperjenem nemškem artilerijskem ognju, še preden so boljševiki prispeli do nemških črt. V borbah proti številčno premočnim četam sovjetov so nemške čete v zadnjih dneh ujele 2650 vojakov ter uničile 178 sovjetskih tankov. V obrambi pred sovjetskim napadom so nemški oklopniki prodrli v sovjetske položaje. Ena sama nemška oklopna divizija je zajela 1400 mož ter je uničila oziroma zaplenila 60 tankov in 100 topov.

Po zadnjih poročilih potekajo operacije na vseh delih vzhodne fronte uspešno za nemške in zavezniške čete. To velja zlasti za področje južno od jezera Ilmen.

**Pozdrav vseh zavednih
Spodnještajercem je**

„Heil Hitler!“

Krivoprisežnik Roosevelt

Na drugem mestu smo objavili slučaj ameriškega rušilca »Greer«, ki je v smislu že poprej izdanega povelja s strani prezidenta Roosevelta napadel v Atlantiku neko nemško podmornico z vodnimi bombami. Podmornica, katero je rušilec zasledoval več ur, je naposled v obrambi izstrelila iz vodne globine dvoje torpedov, ki sta zgrešila svoj cilj. Tako je nastal slučaj »Greer«, ki ga je za vojno proti Nemčiji in s tem proti Evropi navdušeni židovski tisk Zedinjenih držav zagrabil v svoje temne namene. Ameriški vojni hujskači so se namreč uradno in neuradno zlagali, da je nemška podmornica bila napadalec in da se je moral rušilec »braniiti«. Ta nesramna laž je bila takoj razkrinkana s strani nemškega mornariškega poveljstva, ki je izdalo v zvezi s slučajem »Greer« na drugem mestu citirano uradno poročilo o vsem dogodku. Dočim Amerikanci ne morejo ali nočejo označiti mesta v Atlantiku, kjer naj bi bil rušilec napaden, je nemško poročilo z vso geografsko natančnostjo določilo mesto, kjer je v resnici bila napadena nemška podmornica. Tako je bila zopet sijajno konfrontirana ameriška laž z nemško resnico, kar pa seveda ameriških vojnih hujskačev nikakor ne moti v nadaljevanju svojega natolcevanja. Slučaj »Greer« ni osamljen, pač pa je značilen za moralno ravén, na katero so že padli odgovorni ameriški krogi okoli Bele hiše. Roosevelt gre za to, da si pridobi kolikor mogoče »slučajev«, ki naj bi razpihali vojno razpoloženje ameriškega naroda. On potrebuje takorekoč »nemških napadov«, da bi lažje napovedal Evropi vojno, ki jo želijo z vso zločinsko strastjo ameriški židje tako iz plutokratskih kakor tudi boljševiških vrst.

Zgodovina bo nekoč presodila moža, ki mu je poverjena usoda Zedinjenih držav. Označila ga bo kot enega izmed največjih licemercev sedanosti. Roosevelt je dejansko krivoprisežnik, saj se je z volivno obljubo, da bo branil mir Zedinjenih držav, takorekoč prikradel v Belo hišo, ki je danes gnezdo največjih vojnih hujskačev naše dobe. Roosevelta je prav dobro karakteriziral njegov sedanji ministrski kolega Knox, ki je svoječasno kot republikanski opozicionalec izrekel sledečo sodbo: »Roosevelt je v praksi snedel še vsako besedo, ki jo je dal ameriškemu narodu«. Knox, ki je danes glede vojne politike Ze-

dinjenih držav istega mnenja kakor gospodar Bele hiše, si pač ni mislil, da bodo prijatelji objavili to njegovo sodbo o Rooseveltu. Knox je menda zelo dober poznavalec prezidentove osebnosti, sicer ne bi bil izjavil še tudi to-le: »Čeprav se prezident Roosevelt postavlja kot pravi demokrat in liberalec, ni ne eno in ne drugo. Roosevelt je aristokratski diletant z radikalnimi nagnenji ter je izredno lakomen oblasti. Dovolj hudo je, imeti že v mirnih časih prezidenta, ki je samovoljen, nesiguren in nezanesljiv. V vojnih časih je tak človek prava nesreča«.

Sicer ni prav zanimivo, kako so se nekdanj v Zedinjenih državah obmetavali politični nasprotniki, ki so si sedaj edini v sovraštvu proti Evropi. Zanimivo je edinole, da je ugotovil sedanji član ameriškega kabineta Rooseveltovo lakomnost po oblasti. Ta lakomnost se vleče, odkar je v Evropi izbruhnila vojna, skozi vsa dejanja ameriškega prezidenta. Angležem je najprej vzel vsa važna vojaška oporišča na ameriški celini, in ko mu tega še ni bilo dovolj, se je spravljal nad Ibero-Ameriko. Roosevelt je imperijalist najhujšega kova. Podpora, ki so je danes deležni Angleži, se bo morala v smislu Rooseveltovih načrtov še dobro obrestovati, nikdo pa ne ve, kakšnih misli je prezident glede Kanade, ki je itak že popolnoma zaplavala v ameriške politične vode. Roosevelt je pričel nevarno igro z ameriškim ljudstvom, ki mu je pri volitvah sledilo v globoki veri, da bo Roosevelt kot avtoritativen prezident ohranil ameriškemu kontinentu mir in spokojstvo. Roosevelt je ogoljufal ameriško ljudstvo z obljubo, ki leži danes na tleh v obliki palmovih vejice, katero je vihtel v volivni kampanji premeteni slepar, da bi v tretjič zagospodoval v Beli hiši. Roosevelt je bil že od vsega početka hlapec ameriškega velekapitala, ki je zainteresiran na uničenju novega reda v Evropi. Tako je Roosevelt le izvrševalec volje številnih plutokratskih krogov, ki so se vrgli v objem z boljševizmom, da bi na ta način rešili omajano hegemonijo Anglosasov na svetu. Roosevelt hoče vojno. Laž in sleparija sta priljubljeni sredstvi, s katerimi sedaj omamlja židovski tisk Zedinjenih držav ameriško ljudstvo. Lažnjivec Roosevelt se pripravlja na največjo hudobijo svojega predsednikovanja. Morda se bo ameriško ljudstvo zavedalo šele v klavnici, da je žrtev političnega gangsterja in krivoprisežnika, ki je že davno zavrgel vse tisto, kar je bilo nekdanj sveto resnično demokratičnim ljudem.

(Weltbild)

Finnische Soldaten am Feind. Stück für Stück werden die Drahthindernisse des Feindes durchgeschnitten, nachdem sie zuerst von finnischen Sturmtruppen mit Sprengladungen zerstört wurden

Vojni zločinec Churchill pred parlamentom

Govoril je o vojnem položaju - „Resne nevarnosti še niso pri kraju“

Torek popoldan je poročal Churchill v angleški Spodnji zbornici o vojnem položaju. To je storil z njemu lastnim pomanjkanjem smisla za stvarnost, vendar je le priznal: »Tako daleč smo torej prišli na cesti groze, ki smo jo

izbrali.« V tem trenutku se je menda spomnil, da je Anglija pred dvema letoma napovedala Nemčiji vojno in da sta bili ti dve leti za oholo plutokracijo cesta groze.

Na tem prav nič ne izpremenjajo takozvani »uspehi«, ki jih je vedel Churchill navesti, češ, da si je Anglija zboljšala pozicije v Palestini in v Iraku, da je prevzela kontrolo nad Sirijo, da skrbi za varnost Cipra in da je v Perziji (Iranu) podarila roko boljševškemu zavezniku. To niso nikakoli uspehi, če jih merimo z uspehi, ki jih je v teh dveh letih dosegla nemška vojska. Churchill je imel torej mnogo razloga za ugotovitev: »Vojna je neizčrpna v svojih iznenadenjih. Le malo izmed teh iznenadenj je prijetne narave.«

Smešno je, ako trdi Churchill, da je vojna v Atlantiku že dobljena, ko je Anglija vendar že izgubila 13 milijonov brutoregistrskih ton svojega ladjevja. Da bi se nekako opravičil, je mož dejal: »Bilo bi zelo neumno, če bi mislili, da so resne nevarnosti, ki nas ogrožajo, že pri kraju.«

Tudi veselje nad »občudovanja vrednim odporom sovjetskih armad« je pomešana z grenko kapljo: »Novi zaveznik potrebuje pomoči. Potreba je nujna in čas nas priganja. Precejšen del sovjetske oboroževalne industrije, zlasti industrije jekla in železa, je padlo v sovražne roke. Na polju izdelova-

(Scherl Bilderdienst)

Generalfeldmarschall Ritter von Leeb leging am 5. September seinen 65. Geburtstag

Roosevelt je izzivalec in lažnjivec obenem

Ameriški rušilec „Greer“ je napadel neko nemško podmornico - V Ameriki in Angliji pa vztrajno lažejo, da je bil rušilec napadena

Ameriške in angleške časnikarske agenture so razširile vest, da je srečal ameriški rušilec »Greer« dne 4. septembra zjutraj neko nemško podmornico, ki je — tako se glasi ameriško-angleška vest — prešla takoj k napadu na rušilca, in sicer s torpedom, ki pa je baje zgrešil svoj cilj, nakar je rušilec napadel podmornico v protinapadu z vodnimi bombami.

Pristojno nemško uradno mesto je v nja municije se bomo morali pripraviti na resne žrtve, da bomo lahko krili sovjetske potrebe. Pripraviti se moramo tudi na to, da bomo prejeli znatno manjše takojšnje dobave (iz Amerike), kakor smo predvidevali.

V svojem govoru je Churchill nato omenil »omejujoče činitelje« pomoči sovjetom, t. j. težave, ki se zoperstavljajo izdatnim in pravočasnim dobavam sovjetom. S tem v zvezi je Churchill priznal, da niso bile »nemške spletke« povod za angleško-sovjetski napad na Iran, pač pa stremljenje po zavarovani kontroli cest od Basre do Kaspijskega morja. S te strani namreč je mogoče spravljati ameriške dovoze v Sovjetijo. Potrebno pa je čakanje, kako daleč bo lahko segla ta pomoč, kajti Churchill je govoril tudi o »gotovih mejah«.

Churchill se je tudi bavil s svojim sestankom z Rooseveltom, ko sta na Atlantski konferenci govorila o svobodi in samostojnosti malih narodov. Izkazalo se je namreč, da so se drznili prebivalci raznih angleških kolonij pomisliti, da bi se mogla Churchill-Rooseveltova poslanica nanašati tudi na njih. Churchill je hitro popravil to zmotno predpostavko, ko je izjavil, da nima atlantska spomenica prav nikakega opravka s stremljenji za svobodo in samostojnost članov imperija. Atlantska spomenica da je »dogodek popolnoma druge vrste«. Churchill je s tem v zvezi rekel: »Bilo bi za nas v tem trenutku zelo nespametno, ako bi sedaj razpravljali o tem, kako bomo reševali vprašanja, ki se nam bodo postavila po vojni. To velja za Indijo, Burmo in druge dele britanskega imperija«. O priliki atlantskega sestanka je bil obravnavan samo »nacistični jarem«, torej vprašanje, ki nima nikakega opravka z »napredno politiko dovoljenja samouprav narodom, ki so pokorni angleški kroni.«

Kaj to pomeni, je tako jasno, da si ne bodo Indijci, Burmezi, Buri in Arabci delali posebnih upov, ker že imajo svoje izkušnje z »napredno« politiko Anglije in veda, kako je treba soditi o angleških obljubah v smislu atlantske goljufije. Te iste izkušnje je imel nemški narod z Wilsonovimi točkami!

zvezi s to vestjo izdalo naslednje poročilo:

»Dne 4. septembra je bila neka nemška podmornica na 62 stopinj 31 minut severa in 27 stopinj 06 minut zapada ob 12.30 uri v nemškem blokadnem vodovju napadena z vodnimi bombami. Podmornica je bila neprestano zasledovana. Nemška podmornica ni bila v stanju, ugotoviti narodnost napadajočega rušilca. V upravljeni obrambi je podmornica ob 14.39 uri izstrelila dvojni torpedo, ki pa je zagrešil svoj cilj. Rušilec je nadaljeval zasledovanje podmornice z vodnimi bombami brezuspešno do polnoči.«

Ako ameriški mornariški krogi zatrjujejo, da je bila podmornica napadalec, potem jim gre očitno le za to, da bi zakrili napad ameriškega rušilca na podmornico, ker je ta napad edinstven primer kršitve nevtralnosti. Ta napad je najboljši dokaz, da Roosevelt ni samo že prej izdal povelje, da morajo ameriški rušilci izsledovati nemške podmornice, temveč da jih morajo tudi napasti. Roosevelt hoče izzivati, da bi tako čimprej nahujskal ameriški narod v vojno proti Nemčiji. Roosevelt se trudi že več mesecev, da bi s svojim izzivanjem zanetil vojno med Ameriko in Nemčijo. Ameriški vojni hujskači z Rooseveltom na čelu rabijo nujno kak slučaj, ki naj bi bil vzrok za neposredni vstop Amerike v vojno. Ta goreča želja ameriških plutokratov je razvidna tudi iz ameriškega požidovljenega tiska, prav tako pa tudi iz posameznih govorov. »Kdaj bo počil strel, ki ga tako nujno potrebujemo?« To vprašanje zveni iz vsch uvodnikov in govorov sicer maloštevilne zločinske klike, ki se je zbrala okrog Roosevelta. Pomisliti pa je treba, da podpirajo to klliko velebankirski in borzijski krogi, ki so obenem predstavniki židovstva. V slučaju »Greer« je Roosevelt lagal tako debelo, kakor mu doslej še ni uspela nobena laž. O nemškem uradnem poročilu, ki navaja morskog lego in čas napada z vso natančnostjo, pač ni niti najmanjšega dvoma. Šlo je torej za ameriški manever, ki naj omogoči vzrok za vojno. To dela isti Roosevelt, ki je prišel z lažjo do oblasti. Svojemu narodu je lagal, da hoče ohraniti mir. Sedaj je glavni vojni hujskač in izzivalec. Krinka je padla! Naj Amerikanci še tako vztrajno lažejo, da je bila podmornica napadalec, resnice ne bodo spravili s sveta. Roosevelt ima zelo čudne pojme o svobodi morja in o nevtralnosti, ako laže, da je bila podmornica napadalec in ne rušilec, ki je imel staro povelje za takojšen napad na edinice nemške mornarice.

Eno leto narodne vlade v Romuniji

Ob obletnici prevzema vlade je objavil državni vodja maršal Antonescu posebno proklamacijo, ki ugotavlja, da je kot konduktor (vodja) stopil pred letom dni na čelo razdrapanega, demoraliziranega in zapuščenega naroda po dolgih letih, v katerih se je boril za podlago zdrave, narodne in močne dežele. Maršal Antonescu ugotavlja, da se je stalno trudil, priboriti svojemu narodu čast in svobodo ter odpraviti senco preteklosti. V zaupanju do novega duha, ki je pravzaprav stari duh ponosa romunskega naroda, se mu je posrečilo, združiti niti romunske usode s tem, da je povezal Romunijo v vrednem zavezništvu z Nemčijo, Italijo in Japonsko. To zavezništvo ni bilo samo jamstvo mirnega razvoja, temveč je obvarovalo Romunijo tudi pred boljševiško nevarnostjo ter ji je mimo tega omogočilo uresničenje svojih svetih pravic. »Sklenil sem to zavezništvo — tako pravi maršal Antonescu v svoji poslanici — z lojalnostjo naroda, ki hoče braniti svojo čast in svojo zemljo. Našel sem razumevanje velikega nemškega in italijanskega naroda, obenem pa tudi stalno in pošteno podporo s strani Führerja in prav tako tudi krvni davek nemških vojakov, ki so se na romunskih tleh borili za osvoboditev Romunije ter za našo civilizacijo.«

V svoji poslanici zatrjuje maršal Antonescu, da pri sklepanju tega zavezništva ni izdal ničesar, kar je romunskega. Danes lahko Romuni vidijo, da Romunija ni več osamljena in da s pomočjo tega zavezništva ni samo obvaroval romunskih tradicij, ki so jih ogrožale komunistične tolpe. S tem zavezništvom je bila na vzhodu osvobojena romunska zemlja in je bila romunska čast čisto oprana s krvjo romunskih vojakov. V drugem delu svoje poslanice opisuje maršal vprašanja, katerim je veljala skrb narodne vlade. Maršal je obljubil, da bo ustvaril novo upravo države in novo organizacijo naroda. Na koncu ugotavlja Antonescu, da to leto, ki je bilo leto dela, ni prineslo samo osvoboditve romunske zemlje, temveč tudi poziv k novim nalogam na naslov vsega romunskega naroda.

Vojaški režim ob Adriji v veljavi

Po poročilih iz Zagreba je izdal poglavitnikov utrad sledeče obvestilo: V nedeljo je stopil v veljavo dogovor med Neodvisno državo Hrvatsko in kraljevino Italijo, ki predvideva izredni vojaški režim v obalnem področju od Ogulina do Mostara. Hrvatske vojaške edinice v tem pasu so v taktičnem pogledu podrejene italijanskim poveljnikom. Prebivalstvo tega pasu je bilo pozvano, da izroči vse orožje in municijo v teku 48 ur.

Anglija je prejela hude udarce

Izgubila je v avgustu pol milijona ton trgovskih ladij - Angleška „ofenziva brez pristanka“ se je klaverno izjalovila - Od 22. junija do sedaj so Angleži izgubili nad 1200 letal

Vojna z Anglijo je prinesla Angležem tudi v preteklem tednu same udarce na morju in v zraku. Ti udarci se vrstijo teden za tednom, tako da je angleška trgovska mornarica izgubila samo v mesecu avgustu 537.200 brutoregistr. skih ton ladijskega prostora.

Koncem preteklega tedna so veljali napadi nemškega letalstva raznim pristaniščem na škotski in na angleški vzhodni obali. Pretekli četrtek je bil za Angleže slab dan. Nemški lovci in nemški artileristi so omenjenega dne sestrelili 25 angleških letal.

Nemška letala so v noči na 4. septembra v sueškem zalivu potopila neko 8000 tonsko ladjo, dočim je bila druga tovorna ladja sežgana.

V angleških vodah so nemška bojna letala dne 6. septembra iz zavarovane spremljave uničila štiri tovorne ladje s skupno 30.000 tonami in razen tega zadela še peto veliko trgovsko ladjo zelo težko.

Aleksandrijo so bombardirali Nemci v noči na 6. septembra ter so izzvali v vzhodni luki težka razdejanja in požare. Neko skladišče za gorivo je zgorelo.

Maloštevilni angleški bombniki so v noči na 7. t. m. prispeli nad Severozapadno Nemčijo in nad norveško obalo. Civilno prebivalstvo v Bochum-Dortmundu je imelo v stanovanjskih predmestjih nekaj človeških žrtev. Nočni lovci in artileristi so pri tem sestrelili skupno enajst bombnikov.

Večji odredi nemškega letalstva so v noči na 8. septembra bombardirali vojaške naprave na Tynu in na reki Humber, ravno tako pa tudi pristanišča na angleški vzhodni obali ter razna letališča z bombami najtežjega kalibra.

Nemški hitri čolni so napadli pred angleško obalo močno zavarovano ladijsko spremljavo ter so potopili pet oboroženih trgovskih ladij s skupno 13.500 tonami.

Letalstvo je uničilo 7. septembra in v noči na 8. t. m. pred angleško vzhodno obalo ter pri Faroerskih otokih tri sovražne ladje s skupno 1200 tonami.

V noči na 8. so angleški letalci prileteli v prostor mesta Berlin. Vsled močne obrambe napad ni prišel do polne veljave. Civilno prebivalstvo obžaluje nekaj mrtvih in ranjenih. Skupno je bilo 17 napadalcev sestreljenih.

Po ugotovitvah, ki jih je zbral nemški tisk na podlagi uradnih poročil, so izgubili Angleži v treh dneh skupno 70.000 ton ladijskega prostora.

Nemške podmornice so v Severnem Atlantiku potopile štiri trgovske ladje s skupno 21.500 tonami.

V noči na 9. septembra so nemška letala bombardirala vojaške naprave v grofiji York in pristaniške naprave v

Gret Yarmouthu. V noči na 8. septembra so bombardirali nemški letalci sueški zaliv z velikim uspehom. Petrolejska ladja s 7000 tonami je bila uničena, pet drugih ladij pa poškodovanih.

V Kasselu je bilo vsled sovražnega bombnega napada nekaj človeških žrtev.

Artilerijski šolski brod »Bremsee« (1400 ton) je spremljal oskrbo za nemške čete na Severnem Norveškem. V megli je zadel ob eno angleško križarico in dva rušilca. Junaško se je postavila »Bremsee« proti premoči v boj ter je omogočila s tem spremljanim ladjam umik. »Bremsee« je podlegla, en del moštva je bil rešen.

Izkazalo se je, da se je tolikanj napovedana angleška ofenziva brez pristanka v svrhu razbremenitve Sovjetov klaverno razbila. Od 22. junija do 9. septembra so izgubili Angleži več kakor 1200 letal. Angleži sami smatrajo to ofenzivo kot razbito, zato že par dni ne napadajo kanalske obale, temveč napadajo nemško civilno prebivalstvo v nočnih napadih. Nemška obramba je tako učinkovita, da so se tudi ti napadi v največji meri izjalovili. Samo pri napadu na Berlin so izgubili 21 letal. Angleške izgube na morju in v zraku so bile v preteklem tednu tako občutne, da jih nobena laž ne more spraviti s sveta.

(PK. Lagemann-Weltbild)
Minensucher auf der Fahrt in das minenverseuchte Gebiet. Stille, aber wichtige Arbeit, die für die Schifffahrt geleistet wird

Zagrebski konzul Zedinjenih držav razkrinkan kot agent komunizma

Kakor znano, je hrvatska vlada dne 22. junija po svojih organih zapečatila prostore zagrebškega generalnega konzulata. Istočasno je ustavila delovanje tega konzularnega zastopstva, ugotavljajoč, da se delovanje generalnega konzula ni omejevalo samo na konzularne posle, temveč tudi na delovanje, ki je bilo popolnoma nedopustno. Hrvatskim oblastem se je posrečilo, dobiti v teku hišne preiskave v konzulatu razne dokumente, iz katerih je razvidno, da je generalni konzul Zedinjenih držav podpiral propagando vojnih nasprotnikov osovinskih sil. Hrvatski vladi so prišli v roke celo dokumenti s senzacionalnimi informacijami o neodgovornem delovanju ameriškega generalnega konzulata. Tako se je izpostavilo, da so imeli v konzulatu celo skladišče komunističnih propagandnih brošur. V konzulatu so izsledili velikopotezno vohunsko središče. Delovanje ameriškega generalnega konzula v Zagrebu je bilo naravnost zločinsko.

Zagrebska vlada je objavila fotografirane zaplenjene dokumente in svrhu javnega dokaza o tem, kako je ameriški generalni konzul v Zagrebu pojmoval svoje službovanje.

Tako je n. pr. prikazal objavljeni dokument št. 12, datiran s 15. aprilom, v angleškem jeziku sledeče: »Gospod Šoprek, član političnega oddelka zagrebške policije, je sežgal kartoteko zagrebških komunistov, ko ni mogel več dalje bivati v Zagrebu. Šoprek je tudi na lastno odgovornost izpustil iz zapore vse komunistinje, ki so se nahajale v zaporu zagrebške policijske direkcije. Šoprek, ki je naprotnik sedanjega režima na Hrvatskem, je bil takoj zasledovan potom tiralice.«

Iz gornjega je razvidno, da so bili vojni bujskači ameriške narodnosti na delu celo v konzularnem zastopstvu Zedinjenih držav. Iz prostorov, ki uživajo posebno zaščito, so torej širili komunistično propagando in netili tudi v ostalem razne razkrojevalne podvige.

Krvne priče za življenjsko voljo nemškega naroda

Iz Berlina poročajo: V času od začetka vojne do 2. avgusta — do tega dne segajo uradne ugotovitve — je bilo vsled sovražnih bombnih napadov v Nemčiji ubitih 3853 oseb. Te obžalovanja vredne žrtve angleške vojne so v glavnem doprinesla samo maloštevilna mesta in pokrajine. Z angleške strani so oceanili število človeških žrtev, nastalih vsled nemških maščevalnih poletov, uradno na 41.900. Resnično število je menda mnogo višje. Radl primere bodi v zvezi s tem povedano, da je znašalo število človeških žrtev prometnih nesreč v Nemčiji v letu 1938 nič manj kot 7354.

(PK. Moßdorf, Presse-Hoffmann)

Trümmer, nichts als Trümmer... Zerströte Feindfahrzeuge auf der Straße Minsk—Moskau bei Jarzewo.

Stalinovo krvavo povelje

Kakor poročajo listi iz Helsinkov, je prišlo finskim četam neko povelje vrhovnega obrambnega sveta Sovjetije v roke. Povelje so podpisali Stalin, Molotov, Vorošilov in Timošenko. Povelje ima številko 270 in je datirano s 16. avgustom 1941. V tem povelju je izražena najostrejša graja nad dejstvom da so se podali v nemško ujetništvo trije visoki sovjetski generali, in sicer komandant 28. armadnega zbora generalleutnant Kačalov, komandant 12. armadnega zbora generalleutnant Pondel in poveljujoči general 8. armadnega zbora generalmajor Kirolov. Povelje imenuje te generale »strahopetec« in »hudobne dezertarje«.

Z zvezi s temi dezertacijami odreja vrhovni obrambni svet Sovjetije, da je treba vse take »dezertarje« in »strahopetce«, ki se izogibajo borbe in plašijo težav ali pa celo zapuščajo fronto, takoj aretirati in ustreliti. Z rodbinskimi člani teh dezertarjev je postopati tako, kakor z veleizdajalci. Na vsak način jih kaže takoj aretirati. Političnim komisarjem in komandanom se nadalje naroča, da ne sme noben poveljujoči častnik odstraniti znakov svojega vojaškega čina. Nikdo se ne sme skrivati za fronto, predati sovražniku ali pa se celo stiskati po raznih luknjah. Če je kaka edinica obkoljena, je v smislu tega povelja dolžan vsak sovjetski vojak, zahtevati od svojega predpostavljenega komandanta ne oziraje se na njegov čin, da se priboril nazaj do svojih čet. Ako bi tak komandant ali pa kaka skupina odklonila takšen poziv, je treba krivce na lico mesta z vsemi sredstvi uničiti.

Divizijski poveljniki in komisarji so dolžni odstraniti vse nezanesljive poveljnike bataljonov, polkov in drugih poveljstev ali pa jih degradirati na stopnjo navadnega vojaka. Če treba, jih je takoj ustreliti ter nadomestiti s hrabrimi vojaki nižjih poveljstev in moštva. To povelje je prečitati pred vsemi četami, švadroni, baterijami in poveljstvi.

Kakor je razvidno iz gornjega povelja, je disciplina v sovjetski vojski že zelo razdrapana. Grožnje z ustrelitvijo menda ne bodo zaustavile poloma, ki mu je zapisana rdeča vojska...

(Weltbild-Buhr)

Churchill: „Einen neuen Schild hätte ich ja — fragt sich nur, wie lange er hält“

Angleške „molitve“ za zmago boljševojske

Preteklo nedeljo je bil v Angliji narodni dan molitve. To je stvar Angležev, v katero se nikdo ne bi vtikal, ako se Angleži v svojih molitvah za zmago ne bi bili spomnili tudi svojih rdečih zaveznikov. Na čelu čudnih vernikov, ki so molili za zmago brezbožnega boljševojskega, se je nahajal canterburyjski nadškof Gordon Lang, ki se je že doslej žalostno proslavil s svojo veroizpovedjo za boljševojskem in uničevanje cerkva. Kakor poroča angleški dopisni urad Reuter, je zmolil ta oboževalec hudiča na posebno prošnjo (1) molitev za sovjete in za boljševojsko armado, ki da stoji pred težko preizkušnjo.

Svedski list »Svenska Dagbladet« poroča iz Londona, da so se nahajali člani sovjetskega veleposlaništva med molitvijo za Stalinovo zmago v neki londonski cerkvi. Med molitvijo so na orgljah igrali komunistično internacinalo... Hujšega bogokletstva si pač ni mogoče predstaviti! Tako nesramna zloraba protestantske angleške cerkve je mogoča te spricho popolnega zloma morale med vodilnimi angleškimi krogi. V hujši in odvratnejši obliki pač ni mogel priiti boljševojsko - plutokratski konkubinatski do veljave.

Stalinov najnovejši zločin

Po poročilu, ki ga je objavila neka angleška agencija iz Moskve in po poročilih ameriških listov so si boljševojski oblastniki v Kremli izmislili nov zločin, ki ga je dekretiral vrhovni svet Sovjetske Unije. Ta vrhovni svet je namreč sklenil, nasilno izseliti vse Nemce ob Volgi, in sicer v Sibirijo, ker baje ni izključena možnost, da se nahaja med njimi takozvana peta kolona.

Izselitev je po poročilu iz Moskve že pričela. Vodi jo obrambni svet, katerega predseduje sam Stalin. Dekret o izselitvi Nemcev je podpisal Kalinin. Boljševiški oblastniki utemeljujejo to nasilstvo takole: »Po zanesljivih informacijah, ki jih prejema vojaške oblasti, se nahaja v območju Volge na tisoče, če ne na desetisoče članov pete kolone. Ti petokolonci so pripravljani, izzvati na nemški znak razne eksplozije in razdejanja. Radi tega je potrebno, da se preseli celokupno nemško prebivalstvo iz območja Volge. Izseljencem se bo nudilo vso državno podporo, da se bodo lahko naselili v novih pokrajinah.«

Zapovedana izselitev v Sibirijo pomeni hladnokrvno napovedano in dokončno uničenje nemškega kmetskega prebivalstva, kateremu ne morejo pripisati nobene druge krivde kot edino le pripadništvo k nemštvu.

Mesto Norveške v Novi Evropi

Voditelj domoljubnih Norvežanov, Vidkun Quisling, je imel nedavno v glavnem mestu Oslo v dvorani Colosseum pred tisoči poslušalcev velik političen govor o sedanjem položaju. Ker je bilo v dvorani toliko poslušalcev, da je moral ostati velik del zborovalcev na prostem, so govor prenašali z zvočniki.

Quisling (beri Kvisling) je razvil v svojem govoru sledeče misli: Danes gre za to, razumeti tok časa in hoteti to, kar je prav. Norveška se ima odločiti: ali za Anglijo in boljševizem ali pa za Evropo. Druge možnosti ali izbire ni. Tej podlagi se tudi ni mogoče izogniti z nekako »nevtralnostjo«. Norveška ima največji narodni in gospodarski interes na tem, da se priključi evropskemu redu, ki jo bo obvaroval boljševizma in tiste angleške politike, ki je znana pod geslom »Deli in vladaj!«

V svojem nadaljnjem govoru je orisal govornik politične razvojne črte naše dobe. Obrazložil je poslušalcem med drugim tudi dejstvo, da židovstvo, Anglija, kapitalizem in demokracija v največji slogi rujejo proti Novi Evropi in njenim socialnim tekovinam. Nasprotniki te Nove Evrope so hoteli vojno, ki je naposled postala evropsko vprašanje. Führer je prekrizal boljševiški uničevalni načrt v dobrobit vseh evropskih narodov. Tako je postala Nemčija v teku dogodkov usodno tista sila, ki ji je namenjena velika naloga, osvoboditi germanstvo in Evropo. Adolf Hitler je orodje usode. Nemško-evropska zmaga v Sovjetiji in nova ureditev celinske Evrope bosta končali vojne zapletljaje v tej zgodovinski dobi, obenem pa bosta položili temelje novega evropskega miru.

pripravljena na vojno. Sedaj, ko so narodi izgubili srečo in samostojnost, je postala Anglija njih neizprosni sovražnik, ki hoče z blokado izstradati dečo in mladino, obenem pa obsoditi starejšo generacijo na smrt. Če bi Anglija zmagala, narodi ne bi bili samo sužnji Anglije, temveč tudi boljševizma. Anglija je medtem že postala prvi suženj Stalina. Obe pretekli leti te vojne nista bili bogati samo na dogodkih, temveč tudi na izkušnjah. Samo slepci ne vidijo pravega stanja stvari, toda Evropa se bo iz sedanjih izkušenj vsekakor nekaj naučila.«

Nacionalsocializem odloča o usodi Evrope

Kakor poročajo iz Bratislave, je imel slovaški državni predsednik dr. Josef Tiso v Waag-Bistrici pred 20.000 delavci velik govor. »Trdno smo prepričani«, je dejal dr. Tiso, »da bo o usodi Evrope odločil edinolet nacionalsocializem.« Ravno tako smo tudi prepričani, da nikdo na celem svetu ne bi bil rešil človeštva pred boljševizmom, ako tega ne bi bil storil nacionalsocializem in mogočna nemška armada.

Slovaška bo rešila vsa vprašanja socialnega življenja na nacionalsocialistični osnovi, kajti nacionalsocializem računa z živo realnostjo, s posameznim človekom in z ljudskim občestvom. Tako pomeni nacionalsocializem svobodo človeka, ki se poteguje za svoje osebno pravo, pri čemur pa človek ne sme pozabiti, da mora mimo tega posedovati svoje osebno čustvo odgovornosti. Slovaški narod — tako je končal predsednik svoj govor — bo izdržal ob strani nemškega naroda in njegovega velikega Führerja Adolfa Hitlerja v dobrih in slabih dneh vse do zmage nad temnimi silami, ki bi hotele pahnil Evropo in evropske narode v večno temo.«

V Srbiji politične stranke niso zaželjene

Kakor poročajo nemški listi iz Belgrada, je izdal novi ministrski predsednik general Milan Nedić proglas, ki jamči uvodoma varnost osebe, imovine in prehrane. Vsi državni organi so prevzeli dolžnost, ravnati se po navodilih nove vlade. Vsako strankarsko delovanje se bo kaznovalo, ker je srbskemu ljudstvu škodljivo. Poveljevalno oblast izvršuje vodja države skupno z ministri kot predstojniki upravnih oblasti. Ministri so vodji države osebno odgovorni. General Nedić je nadalje objavil, da bo znal spoštovanje zakonov izsiliti v slučaju potrebe tudi z vojaškimi sredstvi. Proti saboterjem se bo postopalo z vso neizprosnostjo. Najvišji zakon nove srbske države jet rešitev srbskega naroda.

Proklamacijo so morali podpisati vsi uradniki in nastavljeni. Novim vojaškim formacijam srbske vojske bodo proglas generala Nedića prečitani v obliki vojaških zborov.

Kroatien dankt dem Führer und Deutschland

Der Vizepräsident der kroatischen Regierung Dr. Osman Kulenowitsch über die Haltung des unabhängigen Staates Kroatiens

Der Schriftleiter des Agramer Blattes »Novi Red« hatte eine Unterredung mit dem Vizepräsidenten der kroatischen Regierung Dr. Osman Kulenowitsch, der ihm unter anderem folgendes erklärte:

»Wir Kroaten, mit unserem Poglavinik und der kroatischen Regierung an der Spitze, sind dem großen Führer und dem mächtigen Deutschen Reiche dauernd und zutiefst dankbar für die mächtige Hilfe, die uns bei der Befreiung und bei der Gründung des unabhängigen Staates Kroatiens zuteil wurde. Ebenso dankbar sind wir für alles andere, was der Führer und das Deutsche Reich für uns Kroaten und für unseren freien Staat getan haben und tun werden. Im Bunde mit dem Deutschen Reiche arbeiten wir mit am Aufbau des neuen Europa und der gerechten Neuordnung. Zusammen mit unseren Verbündeten stehen wir im Kampfe für die endgültige Vernichtung des Bolschewismus, und wir Kroaten sind stolz darauf, daß wir zu dem großen Siege über den Bolschewismus auch unseren Teil beitragen.

Das ganze kroatische Volk wünscht den Sieg des Deutschen Reiches und nimmt mit Leib und Seele an diesem Kampfe teil, denn wir Kroaten betrachten die Feinde des Deutschen Reiches auch als Feinde des unabhängigen Staates Kroatiens. Wir sind von dem Siege des neuen Europa, das nun geschaffen wird und woran der unabhängige Staat Kroatiens gleichberechtigt mitwirkt, fest überzeugt.«

Hrvatska je hvaležna Führerju in Nemčiji

Podpredsednik hrvatske vlade dr. Osman Kulenović o stališču Neodvisne države Hrvatske

Urednik zagrebškega lista »Novi red« je imel razgovor s podpredsednikom hrvatske vlade dr. Osmanom Kulenovićem, ki je izjavil za objavo med drugim sledeče:

»Mi Hrvati s poglavinikom in vlado na čelu smo velikemu Führerju in mogočni Nemčiji iz vsega srca hvaležni za veliko pomoč, ki smo je bili deležni pri osvoboditvi in ustanovitvi neodvisne države Hrvatske. Prav tako dolgujemo zahvalo za vse, kar je Führer že storil in kar bo še storil za nas Hrvate. V zavezništvu z Nemčijo pomagamo pri zgradbi nove Evrope in pravičnejšega novega reda. Skupno z našimi zavezniki smo v borbi za končno uničenje boljševizma. Mi Hrvati smo ponosni na to, da prispevamo k veliki zmagi nad boljševizmom tudi svoj del.

Ves hrvatski narod želi zmago Nemčije ter se udeležuje te borbe z dušo in telesom, ker smatramo sovražnike Nemčije tudi kot sovražnike neodvisne države Hrvatske. O zmagi nove Evrope, ki se sedaj ustvarja in v kateri sodeluje neodvisna država Hrvatska ravnopravno, smo trdno prepričani.«

»Anglija je neizprosni sovražnik«

Atenski list »Kathimerini« je objavil te dni zelo točno sodbo o politiki Anglije napram malim narodom. List piše med drugim:

»Anglija je zakrivila vojno. Dala je narodom ničvredne garancije, ali pa jih je zvezala z zlatimi verigami, nakar so jih zavlekli v krvavo areno. Churchill je imenoval ta postopek »taktiko zavlacovanja«, ker še Anglija ni bila

Priprave za oboroženo vstajo v USA

V Moskvi imajo „akademijo za veleizdajo“ - To akademijo so obiskovali vsi vodilni komunisti v Zedinjenih državah

Svedski list »Nya Daglight Allehand« je objavil članek Amerikanca Jan Valtyn-a, ki je izšel že preje v listu »American Mercury«. Valtyn podaja v svojem članku izredno značilne posameznosti o organizaciji in nalogah Leninove univerze v Moskvi, ki ni nič drugega kakor mednarodna »akademija za šolanje veleizdajalcev«. Kakor piše Valtyn, se učijo komunisti na tej vsekokor čudni in za Sovjetijo značilni »univerzi« prirejanja stavk in propagande, zlasti pa se urijo v vohunstvu, sabotaži in uprizarjanju meščanske vojne. V zadnjih deset letih je po navedah člankarja vsako leto deset Amerikancev zapustilo ta zavod ter se vrnilo v domovino, kjer naj bi se pokazali »uspehi« tega zločinskega »šolanja«.

Valtyn piše, da je omenjena Leninova »univerza« obdana z vso tajinstvenostjo. Dijaki te univerze morajo že od vsega početka dokazati, da so fanatični privrženec boljševizma in da so že najmanj dve leti včlanjeni v komunistični stranki. O tem, kdo lahko obišče to univerzo, odloča znana morilska organizacija GPU. Dijaki morajo priti iz svoje domovine v Moskvo na skrivaj, GPU pa skrbi, da ti dijaki ne pridejo

v roke vohunov. Privatno življenje dijakov »Leninove« univerze je pod stalno kontrolo GPU. Hišne preiskave in cenzura pisem so na dnevnem redu. Tečajji za revolucijo trajajo štiri leta. Dijaki se v teh letih naučijo, kako je treba v njihovi domovini zažgati bakljo revolucije, kako je treba uničevati in ubijati. V ta namen imajo na univerzi posebne učne knjige, ki so jih spisali vodilni boljševiki.

Na tej revolucionarni akademiji pa ni doma samo teorija, temveč tudi praksa. Vzgoja dijakov je tudi vojaškega značaja. Moskovska šola poseduje velika, visoko zagrajena vežbališča. Na teh vežbališčih se urijo dijaki v streljanju z vsemi vrstami strelnega orožja, prav tako pa tudi v metanju ročnih granat in bomb. Dijaki se učijo, kako je pripraviti iztirjenje vlaka in kako je treba razrušiti mostove.

Na koncu svojega članka trdi Valtyn, da so bili vsi vodilni ameriški komunisti dijaki te zločinske akademije. Po moskovskem vzorcu so tudi že v Zedinjenih državah ustanovili slične šole za pripravljanje revolucije. Rooseveltova Amerika ima torej dovolj boljševiških uši v svojem plutokratskem kožuhu!

Angleži so sokrivci boljševiške revolucije

Kakor ugotavlja milanski list »Stampa«, je priznal znani angleški novinar in pisatelj Wickham Steed v londonskem radiu, da je imela Anglija že l. 1917 svoje prste v boljševiški revoluciji. Angleško izdajstvo v takratni carski Rusiji je bilo prav posebne vrste. Kakor znano, se je Velika Britanija takrat borila ramo ob ramo s carsko Rusijo. To pa niti najmanj ni motilo lorda Kitchenerja in pozneje njegovega naslednika lorda Millnerja, pripravljati v notranjosti ruskega carstva revolucijo, ki naj bi dovedla do boljševiškega režima.

»Stampa« ugotavlja povsem pravilno, da Angleži niso odgovorni samo za sedanjo vojno in za nevarnost, ki preti

evropski kulturi in civilizaciji s strani angleško-boljševiškega zavezništva, temveč tudi za priprave k ruski revoluciji in nastanku boljševizma. Angleško-boljševiško zavezništvo torej ni nastalo zgolj iz stremljenja, pobijati osovino, kajti to zavezništvo je bilo že pripravljeno, ko še ni bilo ne nacionalnosocialistične Nemčije in ne fašistične Italije.

Anglija je izdala v letih 1916 in 1917 zavezniško Rusijo na isti način kot l. 1940 zavezniško Francijo. Cilj Anglije je bil takrat in danes slabitev Evrope, da bi Anglija mogla vladati nad Evropo. Anglija je bila in ostane glavni sovražnik evropskega miru in svetovne civilizacije.

Žid je imel dolarje

Piše Kriegsbericht Karl Holtz

PK. Mostišče je pravkar ustvarjeno. Patulje našega polka čistijo več kot dva kilometra široko vas, v kateri se še nahajajo posamezni sovjetski vojaki. Obenem iščejo tudi neke civiliste, ki so se pri vožnji prvih nemških čet skozi vas obnašali tako, kakor da so se udeležili bojev. Nemški vojaki so pri tej priliki iztaknili tudi par židov, ki so jih privedli radi zaslišanja.

Na prav židovski način so govorili ne samo z ustmi, nego tudi z rokami. Eden govori tudi nekoliko nemški. Mož bi rad vzbudil vtis, kakor da ga je sama nedolžnost. Njegove izgovore mu diktira plahost in slaba vest. Toda vse to mu ni nič pomagalo, moral je z nami. Naenkrat je postal žid zaupljiv, mislil je, da so Führerjevi vojaki podkupljive duše, zato jim je nudil denar, ako ga izpustijo. Dejal jim je, da bo vedno uslužen nemški vojski. Nato je raztrgal podlogo svoje umazane in tudi raztrgane suknje ter je iz-

vlekel iz notranjosti 87 ameriških dolarjev. Te judeževne groše je ponudil vojakom, da bi se odkupil. Toda nemških vojakov ni mogoče podkupiti. Življenje in zdravje tovarišev jim je več kot ta nesramni židovski gangster.

Kje neki je le dobil žid ta denar? Ljudje v tej vasi pač nimajo denarja. To pesem smo slišali že s strani prebivalcev, ki pokazujejo stalno na žide, češ, ti so edini, ki morejo kaj zaslužiti, ker so največji izkoriščevalci dežele. Ta žid je moral biti prava boljševiška cvetka na polju izkoriščanja ubogega ljudstva. Če bi ga izpustili, bi lahko še napravil kako zavrato. Napol izstradane, plaho se ozirajoče žene s svojimi lačnimi otroki in otroci pod pazduho so prišle z bega nazaj v vas in pričujejo, da je bil ravno ta žid eden izmed najbolj prokletih in poživljenih »sovjeckih«.

Zakon vojne je trd, toda pravičen. Za židovske zaplotnike ta zakon ne pozna nobene milosti...

Mit Panzern durch den Fluss gefahren

Hptm. Schneider-Kostalski, der vom Führer und Obersten Befehlshaber mit dem Ritterkreuz ausgezeichnet wurde, hat als Kommandeur einer Panzerabteilung gleich am ersten Tage des Ostfeldzuges eine entscheidende Tat vollbracht und durch seinen persönlichen Einsatz und seine draufgängerische Tapferkeit die Voraussetzung für das schnelle Vorgehen seiner Division geschaffen. Bei Einbruch der Dämmerung hat er an diesem ersten Tage des Kampfes gegen den Bolschewismus einen Übergang bei Bulkowo erkundet und ist mit seiner Panzerabteilung nachts durch den Fluß hindurchgefahren, da die Brücke über den Fluß vollständig zerstört war und eine Wiederherstellung mindestens zwei Tage in Anspruch genommen hätte. Das Vorwerfen dieser Panzerabteilung war für das weitere Vorgehen auf Kobryn von entscheidender Bedeutung. Ohne Rücksicht auf die Kämpfe in unmittelbarer Nähe hatte Hptm. Schneider-Kostalski den Übergang erzwungen und stieß nun bei dem Vormarsch von Kobryn aus ostwärts Bereza Kartuska auf sowjetische Panzerkräfte, von denen er mit seiner Abteilung dreiundsechzig Kampfwagen vernichtete. Zwei Panzerspähwagen wurden während des Vormarsches abgeschossen, sechsundsechzig Geschütze und zwölf Pak erbeutet oder vernichtet und ein ausfahrender Eisenbahnzug durch Beschuß zum Halten gebracht.

An der Spitze seiner Abteilung führte während dieser Kämpfe Hptm. Schneider-Kostalski in seinem Kampfwagen und war damit Vorbild seiner Panzerschützen.

Hptm. Schneider-Kostalski wurde im Jahre 1908 als Sohn eines österreichischen Generals geboren.

GOSPODARSTVO

Ukrajina — žitnica Sovjetije

V poljedelskem pogledu je Ukrajina s svojo rodovitno črno zemljo najvažnejša pokrajina v Sovjetski Uniji. Njeno področje se razširja od generalnega gubernementa kakih 12 do 13.000 kilometrov do Azovskega morja globoko v Sovjetijo. Najbolj rodovitna je dolina reke Dnjepr, ob kateri leži tudi Kijev, glavno mesto Ukrajine. Pod sovjetskimi gospodarstvom je Ukrajina v svoji rodovitnosti precej nazadovala. Sistem kolektivnega ali skupnega gospodarstva ji je škodoval in šele v zadnjih letih, ko je sistem nekoliko popustil, se je stanje nekoliko izboljšalo. S 1. januarjem 1941 so ga sploh odpravili ter kolektivnim kmetom določili plače po storitvah. Po mnenju Sovjetov samih, Ukrajina brez ukinitve kolektivizma svoje produkcije sploh ne bi mogla zvišati. Ukrajinci pridelujejo žito vseh vrst. Koruza in proso sta jim zelo važna pridelka. Krompir in sladkorno peso ter kavčuk vsebujejo rastlino Kok-Sagis je smatrati kot industrijske rastline. Najbolj rodovitna so področja Dnjepropetrovsk, Sumsk, Stoltava in Černijev. V teh krajih da hektar zemlje 16 dvojnih centov žita, sladkorne pese pa 200 dvojnih centov. Povprečno se v Ukra-

jini na hektar zemlje pridelava 14,6 dvojnih centov žita, 108 dvojnih centov krompirja ter 180 dvojnih centov sladkorne pese. Pri pravilnem obdelovanju in boljšem gospodarjenju se vse te količine še lahko zvišajo. Najboljši dokaz so nam količine tozadevnih pridelkov v Nemčiji, ki jih v svrhu primerjave navajamo. V Nemčiji da vsak hektar zemlje povprečno 23,1 dvojnih centov pšenice, 180,4 dvojnih centov krompirja in 313,4 dvojnih centov sladkorne pese. Ukrajina pa ni samo najboljša sovjetska žitnica, temveč tudi najvažnejša živinorejska dežela Sovjetije. Samo leta 1940 se je v Ukrajini baje ustanovilo 2534 kolektivnih živinorejskih kmetij ter 14.887 gospodarstev za kokošjerejo. Kmetijsko gospodarstvo Ukrajine je v svojem razvoju še daleč za nemškim, akoravno je v Ukrajini boljša zemlja in je tamkajšnje podnebje za rast in razvoj poljskih pridelkov ugodnejše od nemškega. Vzroke temu je iskati v negibčnosti sovjetskega delavstva, v zanemarjenju poljedelskih strojev, v slabi negi in oskrbi živine ter v prav slabem gnojenju. Pri umnem gospodarstvu bi se iz črne prsti Ukrajine lahko pridobilo rekordne višine pridelkov.

× Umetno živalsko krmo izdelujejo zna- ne nemške kemične tovarne I. G. Farben-industrie. Gre za kemično sestavino beljakovin, ki so ji zrak, voda in premog izvirne surovine. To krmo se v živinoreji do 50% pomeša med druga krmila iz rastlin, kar v živinoreji zelo ugodno vpliva na produkcijo mesa, masti in mleka. Že leta 1938 so imenovane tovarne izdelale 50.000 ton takih krmil.

× Stijajni uspehi nemškega kmetijstva. Pri roki imamo številke, ki mnogo povejo. Nemško kmetijstvo je leta 1940 pridelalo 72 milijonov ton krompirja, 20,8 milijonov ton sladkorne pese ter 46,3 milijonov ton repe za krmo. Za te velike uspehe v takozvani borbi za veliko produkcijo gre zasluga celokupni organizaciji, odličnemu urejanju in vodstvu celotnega kmetijstva. Ako se ne bi razpolagalo z zadostnimi količinami umetnih gnojil, z dobrimi poljedelskimi stroji in zadostnimi delovnimi močmi, nemško gospodarstvo ne bi moglo zaznamovati tako ogromnih količin kmetijskih pridelkov.

× Kljub vojni drži Nemčija stanje svoje domače živine na isti višini kakor pred vojno. Razlago za to najdemo v dobri ureditvi vprašanja živalske prehrane, v primerni negi in skrbi za zdravstveno stanje živine.

× 300.000 hektarjev obsegajo letošnji nasadi oljaric na ozemlju Nemčije. Ker so leta 1940 oljarice gojili samo na 200.000 hektarjih zemlje in je že to bilo trikrat več kakor leta 1939, so nam veliki uspehi, ki jih kmetijstvo Nemčije dosega v takozvani produkcijski bitki, v teh številkah prav dobro vidni.

× Maslo iz ovčjega mleka so začeli izdelovati v Holandiji. Ovčje mleko vsebuje več maščobe kakor kravje, in sicer 6,7 odstotkov maščobe in 5 odst. beljakovin.

× Nemčija je največji pridelovalec in največji potrošnik masti. Nemčija je danes največji producent masla na svetu. Lansko leto se je izdelalo za 55% več masla kakor leta 1933. Oddaja mleka je bila 1940 za 2 in pol milijardi litrov večja kakor v predvojnem letu 1938. Letos se je ta količina dvignila še za štiri do sedem odstotkov.

× S premogovim prašom in bombaževim semenom kurijo lokomotive v Egiptu. Egiptovskemu gospodarstvu gre predvsem za uporabo bombaževga semena, ki ga egiptovske oljarne v celoti ne morejo vporabiti, izvoz je pa radi vojne otežkočen. Na ta način hoče egiptovska vlada pomagati posestnikom bombaževih nasadov, ki ne vedo, kam s semenom. Kakar znano, se iz bombaževga semena izdeluje jedilno in industrijsko olje.

× Osem in pol milijonov kilogramov ovčje volne dobre kakovosti bodo letos producirali na Madžarskem.

× Uporaba paradiznega semena. V Nagyköros-u na Madžarskem so začeli iz semena ali koščic paradiznikov izdelovati olje.

× Železniške tarife so zvišali na Hrvatskem za 50 odstotkov. Nove cene, ki se nanašajo na vse tarifne postavke, so stopile s 1. septembrom t. l. v veljavo.

× Obvezno zavarovanje tobačnih nasadov proti boči so uvedli na Hrvatskem. Zavarovalne premije se bo pobiralo pri odkupu tobaka.

× 24 konjskih sejmov v enem mesecu. Na Hrvatskem bodo meseca septembra t. l. priredili 24 sejmov za konje.

× Vsako prodajanje in kupovanje draguljev in plemenitih kovin je v Italiji prepovedano. Morebitni uvozi so vezani na dovoljenje ministrstva za devizno gospodarstvo.

× Da se zaščiti hrvatsko produkcijo mesa in masti, je kmetijski minister Hrvatske izdal odlok, ki prepoveduje klanje svinj izpod 100 kg žive teže. Hkrati je prepovedal klanje izpod dveh let starih telet.

× Volnene tkanine iz umetne svile. Nemška tekstilna industrija je iz oplemenjene umetne svile izdelala tkanino, ki ima vse lastnosti volnenega blaga. Poseben postopek da temu blagu ne samo izgled volne, temveč celo toploto, ki jo v blago vdelani prazni prostorski zvišajo. Iz blaga so že izdelali vse vrste gornjih in spodnjih oblačil in se je izum popolnoma obnesel.

× Nekaj številk o slovaški industriji. Zavod za raziskovanje konjunktore je ugotovil, da ima Slovaška s stanjem 15. junija 1941 okrog 1000 industrijskih podjetij. Industrijskih delavcev je zaposlenih 80.000. Vključno maloobratnih podjetij zaposluje slovaška industrija 146.000 delavcev, od katerih je 26.000 žensk.

× Zelja po lastni prekomorski ladijski družbi je povod, da v zunanem ministertvu v Mexiku ravnokar proučujejo načrte o osnovanju velike Ibero-ameriške ladijske družbe. V zamislih imajo, da bi vsaka dežela preskrbelala dve ladji. Začetna glavica tvrdke, ki bi se naj imenovala „Compania Naviera Latino Americana Simon Bolivar“, je zamišljena na 100 milijonov pesosev.

× Slovaška pričakuje zadovoljivo žetev tobaka. Računajo na pridelke 1 milijon 300.000 kilogramov, kar bo zadostovalo za izdelavo cenejših vrst tobaka, cigar in cigaret za domačo potrošnjo.

× Obiranje hmelja v Zatecu v češkomoravskem protektoratu je v polnem razmahu. Časopisje poroča, da je letošnji hmelj kvalitativno na višini.

× Bosanske slive. Hrvatsko ministertvo za poljedelstvo je določilo 3 milijone kun za izgradnjo sušilnic za slive. Predvideno je, da se uredi kakih 800 do 1000 sušilnih naprav. Ob enem bodo priredili tečaje v svrhu izvežbanja strokovnjakov za pravilno sušenje sliv. Kakor znano, se nahaja središče tržišče plemenitih bosanskih sliv, ki so znane daleč po svetu, v okolici Brčkega v Bosni. Po poročilih, ki prihajajo iz Brčkega, bo letošnja žetev odlična. Presežek črez domačo potrebo, ki predstavlja izvoz, bo baje dosegel količino 2000 vagonov.

× Rekordni presežek pšenice v Kanadi. Poročila iz Kanade trdijo, da znaša višek s 1. julijem zaključenega pšeničnega računskega leta 480 milijonov bušljev. To je prebitok, ki ga Kanada doslej še ni doživela. V svrhu lažje procene te ogromne količine pšenice, ki je ostala brez kupca, pripominjajo, da je Anglija pred meseci v Kanadi kupila 120 milijonov bušljev ter izjavila, da je to bila njena največja pšenična kupčija in bolj prisilnega značaja kakor po potrebi. Kako in s katerim ladjevjem bodo Angleži te ogromne količine pšenice preko nevarnega oceana spravili v Anglijo, je tajnost. Velikanske neprodane zaloge pšenice v Kanadi bodo tankajšne kmetovalce prisilile k zmanjšanju posejane zemlje.

× Novi red na Italijanskem vinskem trgu je celoten. Oblasti klasificirajo vino, vodijo produkcijo ter določajo cene. Tozadevni predpisi poznajo seveda razliko med navadnim konzumnim in plemenitim vinom.

UMNI KMETOVALEC

O spravljanju in shranjevanju krompirja

Preudaren pridelovalec bo spravljal krompir po možnosti le v suhem vremenu. To ni le v svrhu olajševanja dela, temveč zaradi tega, ker v suhem spravljen in shlajen krompir mnogo bolje prezimi. Izkopan krompir pustimo en dan ali dva razgrnjen, da se popolnoma osuši in da prst odpade, zlasti pod streho, v kaki šupi ali drugod, se krompir lepo osuši in shladi. Shlajevanje je važno posebno za krompir, ki je ležal že kak dan ali dva na soncu, pa bi ga hoteli čimprej spraviti v klet.

Ze kar na njivi ali pod šupo se začne nato prebiranje krompirja. Poudariti je treba, da gnij krompir nikakor ne sme ostati na njivi in tudi doma ga ne smemo zmetati na gnoj, ker se s tako gnilobo stalno širi bolezen. Vse gomolje, ki so jih obgrizle miši ali ogrci, ki so ranjeni, mogoče že celo nagniti in so predrobni, bo kmet odbral posebej za krmiljenje in sploh za domačo uporabo. Ostali krompir pa bo treba prebrati v dva dela: zdrave in sortno čiste (nepomešane) gomolje, debela kakor kokošja do gosja jajca na en kup za seme, vse ostale debelejšje in zdrave gomolje pa na drug kup za hrano doma ali za izvoz v druge kraje.

Krompir kopljemo z motiko, z navadnim plugom ali pa s posebnim izoračem. V prhki zemlji dela izorač znatno bolje kot plug, s katerim veliko gomoljev ranimo.

Od kleti je odvisno, kako ti bo krompir prezimil in kakšno blago boš imel spomladi za prodaj in za dom. Klet naj bi varovala krompir, da ne gnije in ne odganja.

Odganjanje dolgih, belih, krhkih kal ali cimov iz gomolja je eden izmed najpoglavnejših vzrokov, da peša krompir in postaja vedno slabši. Klet za krompir bodi suha, zračna, svetla in primerno hladna. V nobeni kleti naj ne manjka toplomer in v kleti naj ne bo toplota nikdar nižja kot 2 in višja kot 8 stopinj Celzija. Krompir mora priti osušen in ohlajen v pravilno pripravljeno klet, ki naj bo očiščena, pobeljena, hladna ter zavarovana pred vodo. Če je klet pretopla in povrh še vlažna, krompir gnije in močno poganja. Vlaga je težje odstraniti kot toploto. V kleti za krompir ne sme biti višja toplota kakor 6 do največ 8 sto-

pinj Celzija. Če se dvigne temperatura kleti nad 8 stopinj, začne krompir odganjati, nastanejo kmalu dolge kali, ki jih ljudje polomijo že pozimi ali pred sajenjem. Tako močno pogajanje krompir silno slabi, ker se brez koristi porablja njegove hranilne snovi in ker zaradi tega opešajo tudi očesa, da krompir drugič mnogo slabše poganja. Zato tak krompir, ko ga sadimo, slabo kali, kar ima za posledico mnoga prazna mesta na njivi. **Da preprečimo to škodo, moramo klet v jeseni in v zgodnji zimi krepko prezračiti, in sicer ponoči, da se čimbolj ohladi. Jeseni moramo poldnevi in ob južnem vremenu klet zapirati, da ne pride vanjo topel zrak. Sele tedaj, ko nastopi hujši mraz in je v kleti dovolj nizka temperatura (4 do 7 stopinj) začnemo klet tudi ponoči zapirati. Toploto v kleti je treba seveda stalno nadzirati in paziti, da krompir ne bi zmrznil.**

To zadostuje le tedaj, če imamo krompir čisto nizko nasut. Kakor hitro pa je kup krompirja višji kakor kakega pol metra, moramo napraviti eno ped nad zemljo posebno „polico“ zbito iz krajnikov ali remeljev tako, da je med njimi dovolj velikih špranj radi zračenja od spodaj. Tudi okoli stene napravimo iz krajnikov tak opaž, ki naj bo od stene oddaljen nekaj centimetrov.

Na ta način dosežemo, da kroži skozi kup zrak in da se krompir ne greje. Če je krompir visoko naložen (nad 80 do 90 centimetrov), je treba napraviti sredi kupa že poprej nekaj dušnik, se stavljen iz lat, ki odvajata topli zrak iz kupa. Pomniti je treba, da svetloba ni kriva, če krompir premočno odganja. Nasprotno: na svetlem dela krompir kratke, zelene ali rdečkaste kali toda le, če je krompir dosti topel. Svetloba sama na sebi torej ni nič škodljiva, ampak celo koristna, ker povzroča, da napravi krompir kratke, močne kali (takozvane svetlobne kali), ki so prav močne in se ne polomijo ter dajejo zelo krepke rastline. Tako spravljen krompir bo ostal lep do spomladi. Sele dva do tri tedne pred saditvijo se sme ogreti prostor, v katerem je spravljen semenski krompir, da požene kali, ki naj bodo kratke in zelene, kakršne pač nastanejo le na svetlobi.

Spravljanje sončnic za pridobivanje olja

Sončnice gojimo v svrhu pridobivanja olja bodisi v čistih nasadih, kar je najbolj priporočljivo, ali pa jih posejemo med druge okopavine.

Zorijo v septembru, seveda ne vse hkrati. Če le mogoče, jih bomo zato tudi spravljali postopoma, ko bodo posamezne rastline pokazale znake zrelosti: porumenitev zelenega dela cvetnega koša, ovenjenje in odpadanje rumenih cvetnih listov, zadostna trdota in zrela barva semena.

Zadeti pravi čas za spravljanje sonč-

nic je zelo važno in tudi težko. Nezrelo seme se počasi suši, rado spleni in se tudi nerado omlati; a kar je še slabše, jedrce se pri sušenju tako skrči, da ga skoraj nič ne ostane. Nasprotno pa prezrelo sončnično seme prav rado izpada in gre v izgubo.

Cvetne koše sončnic porežemo bodisi že na njivi s stebel, ali pa jih požanemo s stebli, ki smo jih očistili morebitnega listja, vred in tako posušimo. V poslednjem primeru izvršimo tudi mlatev tako, da držec za steblo tolčemo

s cvetnim košem ob tla ali ob primerno pritrjeno letev,

Omlačeno seme očistimo (zvejamo) in nato dodobra posušimo (najbolje na soncu razgrnjeno), nakar ga oddamo v oljarno.

Tu sončnično seme navadno pred stiskanjem oluščijo in včasih tudi pražijo.

Koliko bodo dale sončnice pridelka na semenu, odnosno na olju, lahko približno izračunamo, če vemo, da dajo sončnice pri čisti setvi 17–22 hl in tudi več semenja na 1 ha, in da znaša hektolitrska teža tega 33–48 kg. Neoluščeno sončnično seme vsebuje povprečno do 25% olja, oluščeno pa do 50%.

Oljnate sorte sončnic z malim, kratkim in debelim zrnjem, ki je navadno bele ali vsaj svetle barve, so težje kot navadne, škrižane gospodarske sorte.

Kdor goji čiste oljnate sorte sončnic, stori najbolje, če ne da vsega pridelka predelati v olje, temveč ga prihodnjo pomlad ponudi v prodaj kot semensko blago, za katerega bo brezdvomno dosegel zelo ugodno ceno.

Suha stebila in cvetni koši sončnic so porabni za nastilj, pa tudi za kurjavo.

Sončnične pogače, ki jih pridobivajo v oljarnah kot ostanek pri stiskanju olja, so tudi izvrstno močno krmilo. Sončnične pogače so tem boljše, kolikor manj vsebujejo lusk. Beljakovin vsebujejo do 60%, povprečno pa po 35%, poleg tošč, škroba itd.

Pokladamo jih zmlete, pomešane med na beljakovinah siromašno krmo, goveji živini in konjem, pa tudi svinjam in perutnini.

Notranja gniloba jabolk

Notranja gniloba jabolk je bolezen, ki je napravila sadjarjem že veliko škode. Ta bolezen je tem neprijetnejša, ker se pojavi navadno tedaj, ko je sadje v skladišču. Bolezen spoznamo po teh znakih:

Zrelo jabolko, ki je ležalo nekaj časa v skladišču, ne da bi bilo količkaj ranjeno ali obtolčeno, začne od središča (iz osemenja ali peščišča) gniti, gniloba preide v meso in kmalu uniči ves plod. Vzrok te bolezni je neka glivica z znanstvenim imenom *Fusarium putrefaciens* Ostrow. ali tudi *Fusarium herbarum*. Troji te glivice imajo obliko srpa. Ko cvet odcvete in se oplodi, si tros utre pot po cevki pestiča v dolnjil plodični del cveta, kjer ostane, dokler plod dozori. Ko leži jabolko, ki ga je napadla ta bolezen, nekaj časa v sadni kleti ali sadnem skladišču, se iz tros razvije kal, iz te steljka (micel), ki povzroča od peščišča dalje gnilobo ploda. Ta glivica spada k vrstam tistih glivic, ki povzročajo zunanjo gnilobo jabolka, vendar te glivice napadajo plod le tedaj, če je ranjen, dočim napade glivica, ki povzroča notranjo gnilobo, že cvet.

Ze sedaj, v nastopajoči jeseni, je treba pomisliti na zatiranje te gnilobe, ki napada nekatere sorte, zlasti zimsko parmeno in dolensko voščenko. Bolezen zatiramo — ne oziraje se na zatiranje škrlupa (fuzikladija) — s poškopitvijo pred cvetenjem, in sicer s pol do tričet odstotno raztopino bordoške brozge, drugič pa poškopimo drevo z

Isto raztopino takoj potem, ko se cvetje osuje, tedaj v času, ko se je cvetje oplođilo. Pri drugem škropljenju se lahko doda še 30 do 40 gramov Aresina ali Meritola zaradi zatiranja jabolčnega zavičaja.

O semenu in pravilni setvi

Lansko jesen so se mnogi pritoževali, da jim seme ni skalilo, da je bila setev čisto redka, seme je bilo zanič itd. Res je, da seme ni vedno dobro in kaljivo. Pri kupovanju moramo paziti, kje in kaj kupimo. Mnogokrat smo pa tudi sami krivi, če so njive in vrtovi prazni ter pridelki manjši.

Seme, ki ga sejemo pregloboko, bo težko pognalo liste. V začetku se mladi kalček hrani samo z rezervno hrano, ki je v zrnu. Če mu zmanjka hrane, predno požene liste in bi se začela rastlina sama hraniti, se seme v zemlji zaduši in uniči. Zato je pri setvi treba paziti na pravilno globino, ki se ravna po velikosti semena.

Preplitvo sejano ali pa na zemeljski površini obležano seme bo golovo uničeno. Vsako seme potrebuje vodo ali vlago za kalitev, na površini je pa zemlja suha. Seme posebno trpi če ni tako globoko v zemlji, da bi moglo vsesavati vlago, kar je za oživiljenje kalčka neobhodno potrebno. Ko se kal razvije v rastlino, rabi seveda zopet vlago. Vsled kapilarnosti se voda iz spodnjih plasti dviga k površini. Če so kapilarne cevke pretrgane globoko izpod korenin, je onemogočen dvig vode do korenin in s tem dovod hrane, ker rastlina sprejema samo v vodi raztopljene snovi. Samo iz zdravega semena zraste zdrava rastlina. Klince raznih bolezni so v n na semenu. Zato se mora seme pred uporabo razkužiti, da se uniči čim več bolezenskih klic.

Za setev je uporabljati samo zdravo in dobro kaljivo seme. Prestaro seme ne skali, ker je kaljivost uničena. Potrebno je pač, da pred setvijo delamo kalilne poskuse v svrhu ugotovitve odstopka nekajljivih zrn. To nam omogoči presojo o količini semena, ki ga je vzeti da bo setev primerno gosta in pravilna. Seme naj bo tudi čisto brez plevla in brez semena raznih zajedalnih rastlin kakor sta pošalnik in predenica. Plevel krati posejanim rastlinam vlago in hrano, jemlje jim svetlobo itd., kar jih v rasti in razvoju ovira. Vsako seme rabi za kalitev in razvoj primerno toplino, ki ni za vse rastline enaka. Zato tudi ne sejemo vse rastline ob istem času. Če se seme radi hladnega vremena ne more skaliti in pravilno razvijati, je izpostavljen raznim boleznim in živalskim škodljivcem.

Semenska klica prodira proti zemeljski površini, da bi čimprej prišla do svetlobe, kjer bo lahko razvila liste in začela samostojno življenje. Zato je dobro, če zemlja ni pretrda, da jo kalček lahko predero. Po močnem deževju se na zemeljski površini kaj rada naredi trda skorja, ki je dobro če jo zdrobimo in narahljamo. Takšna skorja tudi že večjim rastlinam škoduje, ker otežava dohod zraka do korenin ter do bakterij v zemlji, ki so za rastlino koristne. Rastlinam je hrana ravno tako potrebna, kakor jo potrebuje vsako organsko bitje. Mnogokje zorjetej gnoj preglobo-

MALE VESTI

* **Vpisovanja v nemške državne višje šole** v Marburg-u, Pettau-u, Cilli-u in Rann-u ter v državno gimnazijo v Marburg-u so se vršila 12. in 13. t. m.

* **Poslednji dvorni kočijaž cesarja Franza Josefa umrl.** V Kumbergu so pokopali nekega Johanna Wünschera, bivšega dvornega kočijaža cesarja Franza Josefa in Zugführerja v 6. polku poljske artilerije. Vojni tovariši in odposlanci nacionalsocialističnega združenja borcev (NSKV) so ga spremljali do groba.

* **Nemški vojaški dom v Belgradu.** Poveljnik Belgrada je minulo soboto slavnostno otvoril novi nemški vojaški dom, ki so ga uredili iz bivše stare zapuščene kavarnarje „Akademija“.

* **Kratki kuharski tečaj v okrožju Cilli.** Po zaslugi organizacije Steirischer Heimatbund so žene in dekleta v Cilli-u, Schönstein-u in Tüchern-u imele priliko, da so se udeležile kratkih kuharskih tečajev. 350 udeleženk se je pri tem naučilo sodobne kuharske umetnosti. Naučile so se, kako se jedilni list lahko izpopolni ter s pravilnem gospodinjstvom z nakaznicami za meso in mast v vsaki družini uredi zdravo in praktično kuhinjo. Tečajnicam se je omogočilo, da so same pripravile nekoliko sodobnih jedil, nakar so se o okusnosti in izdatnosti istih lahko prepričale. Žene so istočasno dobile tudi navodila o najnovejšem načinu prezimovanja sadja in sočivja.

* **Štiri otroke v enem letu.** V Feldkirchen-u je neka žena v tekom enega leta dvakrat porodila dvojčke, ki so vsi zdravi.

* **Delo organizacije Volkswohlfahrt v okrožju Marburg-Land.** Pregled otrok pri St. Martinu in St. Kunigund-u je z izjemo nekoliko rahiličnih in nekoliko sestradanih dečkov in deklic v zdravstvenem oziru povprečno dober. Nekaj otrok se je odposlalo v bolnico. — Je značilno za socialne razmere, ki jih je zapustila bivša vladavina, da je k posvetovanju prišlo večje število mater, ki so svoje otročičke pustile doma, ker po njihovem zatrjevanju nimajo otrokom kaj obleči. Odredilo se je v tem pogledu takojšnja pomoč.

* **15.000 podjetij so razidili v Parizu.** Tako poroča francoski generalni komisar za židovska vprašanja Xavier Vallat.

* **Kulturni ataše hrvatskega poslanstva pri slovaški vladi v Bratislavi** je postal znani hrvatski urednik in pisec Geno Senecić.

* **Francosko prekomorsko veleladje „Normandie“** so glasom najnovejših poročil zaplenili Amerikanci. Ta 83.000 brutoregisterskih ton veliki oceanski orjak je bil ponos Francije. Ladja je pred par leti stala 80 milijonov predvojnih frankov.

ko, kar je posledica, da posebno plitvo se nahajajoče korenike ne morejo priti do hrane. Če nima zemlja še dovolj stare moči, je v takih primerih malo pridelka. Gnojitev tik pred setvijo s svežim gnojem ni priporočljivo, ker se morajo hranilne snovi v gnoju šele pretvoriti v take oblike, da jih rastlina lahko sprejema. Veliko vlage je v raznih koristnih bakterijah, ki se nahajajo bolj proti zemeljski površini blizu zraka, ker ga potrebujejo za svoje delovanje. So rastline, ki jim sveži gnoj na-

* **Delavske knjige bodo uvedli na Spodnjem Stajerskem.** V smislu razglasa šefa civilne uprave na Spodnjem Stajerskem stopijo ob združitvi Spodnje Stajerske s starim delom Stajerske tudi na Spodnjem Stajerskem v Reich-u veljavni predpisi o delavskih knjigah v veljavo. Za izdajo delavskih knjig so pristojni uradi dela, ki bodo zahtevali lozadevne predloge od podjetnikov in zasebnikov.

* **Predpisi o zatemnitvi ostanejo v veljavi.** Ker se posebno po mestih pozabi ali pa zanemarija predpise o zatemnitvi, je policijski ravnatelj v Marburg-u, opozoril prebivalstvo s posebnim razglasom, da se mora stanovanja, trgovine, gostilne itd. popolnoma zatemniti. Varnostna policija ima nalogo, da morebitne prestopke naznani.

* **Sladkor za vlaganje.** Prišel je čas vkubavanja in vlaganja sadja. Da nam v zimskem času ne bo primanjkovalo sladil, moramo sedaj nekaj vkuhati. V to svrhu je odrejeno, da se na odrezek „N 4“ rožnate nakaznice za živila in na modro živilsko nakaznico 27., to je sedanje razdelilne perijode, izdajo dodatne količine sladkorja in sicer 500 gramov. Kedar bodo potrošniki pri trgovcih ta sladkor lahko kupili, se bo od strani poedinih prehranjevalnih uradov razglasilo. Odlok o dodatnem sladkorju velja za celo Spodnjo Stajersko.

* **Kazen za navijače cen.** Policijsko ravnateljstvo, oddelek za kontrolo cen, v Marburg-u, je dva mesarja radi močnega prekorajčenja najvišjih dovoljenih cen kaznovalo vsakega s 1000 RM denarne kazni. V primerih kjer se je klobase prodajalo dražje kakor dovoljeno ali pa prodajalo pokvarjene klobase, se je izreklo razne večje in manjše denarne kazni. Občutno denarno kazen lahko pričakuje neka marburgerska trgovka radi prekorajčenja najvišjih cen in prikrivanja živil, ki so jih našli v pokvarjenem stanju. Odgovarjala bo tudi za prestopke zoper devizne predpise. — Neki ključavničarski mojster je zahteval za izdelavo ključa na mesto 250 RM kar celih 10 RM. S tem je na nedovoljen način zvišal odškodnino za svojo storitev. Primer je tipičen in dokazuje, da kontrola cen ni omejena samo na živila, temveč da posega v vse obrtne in trgovske panoge.

* **250.000 članov šteje baje ustaško gibanje na Hrvaškem.** To ugotovitev je objavil list „Novi red“, ki zatrjuje, da je to število z ozirom na hrvatske razmere in na načelo izbire v ustaškem gibanju razmeroma zelo veliko.

* **Cene življenjskim potrebščinam** v Egiptu so se od početka vojne zvišale za 70 odstotkov.

* **Znižane stanovanjske najemnine v Belgradu.** Z veljavnostjo v mesecu septembru so bile v Belgradu znižane stanovanjske najemnine za 10 do 20 odstotkov.

ravnost škoduje. Tudi umetna gnojila je uporabljati ob pravem času, ker jih je več vrst, se v vodi ne topijo vsa. Na eden in isti način in je tudi njih delovanje različno. Mnogokje povzročijo trošenje umetnega gnojila ob nepravem času več škode kakor koristi. Za rastline, ki poženejo korenine globoko v zemljo, je važna tudi spodnja, mrtva plast in ne samo gornja, ki jo preorjemo. Tudi na te kemijske in fizikalne lastnosti, spodnje plasti, polagamo premalo pažnje in važnosti.

J. Hraschovetz.

* **Padanje števila brezposelnih v Zagrebu.** S 1. septembrom so v Zagrebu našli samo 2233 brezposelnih. V avgustu jih je bilo še 5600 brez dela.

* **Ljotić stopa v ospredje.** V Beogradu je izšla prva številka tednika „Naša Borba“. Kot glavni urednik podpisuje znani pisec Radko Parežanin. Časopis je glasilo pokreta „Zbor“, ki ga vodi znani advokat in politik Ljotić iz Smedereva. Ljotić piše v članku, ki ga je smatrali kot delovni program njegovega pokreta, da bo srbski narod le tedaj premagal svoje današnje težave, če bo tako srčen in močan, da bo premagal samega sebe. Prva izdaja „Naše borbe“ je zavzela pozitivno stališče napram vladi generala Nedića. Pri tem je posebno poudarjena spomenica, ki jo je Ljotić leta 1940 naslovil na takratnega princ-regenta Pavla. K temu je dnevnik „Novo Vreme“ dodal, da bi usoda srbskega naroda gotovo bila drugačna, če bi se bilo upoštevalo takratne nasvete, ki jih je vsebovala Ljotićeva spomenica.

* **„Žid v Franciji“.** V Parizu so nedavno otvorili razstavo pod nazivom „Žid v Franciji“. Razstava prikazuje, kako so se židje z znano predrznostjo in žilavostjo vgnezdili v Franciji, kjer so do poloma zadnje demokratske vladavine igrali v vseh položajih glavne vloge. Poseben oddelek prikazuje tesno sodelovanje židovstva in prostozidarstva.

* **O prodajanju sočivja na tržnici v Marburg-u.** Kmetje okolice Marburg-a, ki na mestni tržnici prodajajo sočivje, se še vedno ne držijo predpisov, da bi potrošnikom svoje blago prodajali po teži. Tudi kar se tiče označbe cen, je ugotovljeno pomanjkljivo upoštevanje tozadevnih predpisov tržnega reda. Ker bo nadzorstvo cen pri policijskem ravnateljstvu radi tega prisiljeno tozadevno napraviti red, se prodajalci sočivja opozarjajo, da je vsaka prodaja na kupčke ali komade prepovedana. Kupčki sočivja ali komadi jabolk so po količini različni in je v interesu prodajalca in kupca, da se držita tehtnice, ker le kilogram je po čistem svetu enak. Tehtnica je sredstvo, ki izključuje vsako oškodovanje prodajalcev in kupcev v pogledu količine. S tem v zvezi so napovedane obšutne kazni.

* **Razum in zvestoba domačega psa.** V Italiji je neki kmet s svojo ženo odšel na njivo. Doma je pustil osemletno deklico, da bi pazila na svojega štiriletnega bratca. Ker je otrok čuval otroka, je starejši otrok šel k sosedovim otrokom, da se malo poigra, svojega bratca pa je prepustil samemu sebi. Štiriletnemu fantiču je postal dolg čas in je odšel po njivah. Ko so se zvečer starši vrnili, so otroka obupno iskali. Oče se je že odpravil na pot, da bi oblasti sporočil izgubo svojega otroka, ko je prijatelj domači pes ves moker in blaten ter je s svojim lajanjem opozoril, da mu hoče nekaj pokazati. Oba roditelja sta v veliki skrbi prestrašena sledila psu, ki ju je vodil do nekega precej oddaljenega vodnega jarka. Tam se je otrok kljub že nastali temi zadovoljno igral z klatom in vodo, ne da bi se mu bilo kaj zgodilo.

* **Velikanska sončnica.** Na posestvu Lusthof v Kappeln-u (Schleswig) je zrasta sončnica, ki je štiri metre visoka.

* **Ne več na vešala, temveč pred puške.** Tako se bo odslej na Hrvatskem izvrševalo smrtno obsodbo. Tozadevni zakon je izdal poglavnik Hrvatske.

* **Velikansko zajezbo reke Tise gradijo na Madžarskem,** ki bo druga največja te vrste v Evropi. Gre za izsušenje in namakanje 300 hektarjev obsegajočega področja, kjer bo treba umetno ustvariti več novih vodnih cest. Iz močvirjev bodo pridobili mnogo rodne zemlje. 165.000 hektarjev se je bo uredilo za riževe nasade. Celokupna dela so proračunana na 18 milijonov pengov.

* **Cesta Beograd—Solun in Beograd—Solija.** Organizacija Todt je začela z gradnjo obeh imenovanih meddržavnih cest. Na srbskem ozemlju je pri delih zaposleno 6000 delavcev.

* **Stoletnica iznajdbe portland-cementa.** V Stockholm-u na Švedskem bodo letos priredili razstavo cementa kot proslavo stoletnice iznajdbe žganega in zdrobljenega cementa, ki ga poznamo pod imenom portland-cement. Pri tej priložnosti pomnimo, da je betoniranje staro že nad 2000 let.

* **Medvedja tragedija v živalskem vrtu.** V živalskem vrtu v Lisaboni, glavnem mestu Portugalske, so te dni iznenada zvjali štirje v skupni kletki se nahajajoči medvedji. Kljub takojšnjemu posredovanju čuvajev so si medsebojno prizadeli toliko hudih ran, da so trije kmalu nato propadli. Po živinozdravniških ugotovitvah je huda vročina s svojim neugodnim vplivom na gotove medvedje žleze povzročila bratomorni boj med kosmatinci.

* **Zbirko vseh vrst planinskih cvetic** imajo v nekem vrtu v Bad Aussee-u. Gre za vrt, v katerem gojijo nad štiri tisoč vrst planinskih rastlin, ki jih pozna naša zemlja.

DOPISI

□ **Komenda bel Stein (Oberkrain, Südkärnten).** Tudi mi Gorenjci smo z Vašim časopisom zelo zadovoljni. Našim kmetom najbolj ugajajo članki o kmetijskem gospodarstvu. Naš za novosti in napredek dovteten kmet kar požira nasvete, spodbude in navodila, ki jih čita v „Stajerskem Gospodarju“ o kmetijstvu. Pri tem seveda ne omalovažuje ostalih poročil. Ljudstvo naših krajev je pač napredno in znanja željno. — Kakor v Vaših krajih Spodnje Štajerske, smo tudi tukaj imeli tečaje nemščine. Sedaj se pripravljamo na otvoritev otroškega vrtca, kjer bodo skrbne roke Solanih sester naše otročičke negovale in vzgojevale. — Minuli teden nas je za vedno zapustil vsem štajerskim vinorodnim krajem znani trgovec z vinom Andrej Mejač v 76. letu svoje dobe. Pokojnik je bil markantna osebnost kot javni delavec. Kot ustanovitelj in dolgoletni vodja tukajšnjega gasilskega društva ter župan občine Komenda si je že pod staro donavsko monarhijo stekel velike zasluge. Pravili so mu, da je „šolski ata“. Svojo skrb in naklonjenost mladini je dokazal malo pred svojo smrtjo. Za ureditev otroškega vrtca, je stavil brezplačno svoje lastne prostore na razpolago. Andrej Mejač, ki si je kot starec skusil bivši srbski režim po ljubljanskih ječah, nam ostane v trajnem, lepem spominu. — M. K.

TO IN ONO

* **Industrijo lesenih čevljev** imajo že od nekdaj v Holandiji. Gre za izdelavo takozvanih narodnih čevljev, ki jim pravi „Klomp“ ali klompi. Tozadevne izdelovalnice so opremljene z najmodernejšimi stroji za obdelavo lesa in se nahajajo v krajih, kjer je dovolj pri-

mernih surovin. Najbolj pripraven les so jageda in vrba. Središča tozadevne industrije, ki zaposluje še vedno 5000 delavcev, so v krajih Zeeuwsch-Vlaanderen, Noord-Brabant, Gelderland in Overijssel. Mnogo holandskih lesenih čevljev se je pred vojno izvozilo celo v Belgijo, Nemčijo, Kanado in v Združeno države Severne Amerike.

* **Tehnika v kmetijstvu.** V letošnjem poletju je minulo 75 let, odkar so postavili prvi mlatilni stroj. Do takrat je svet poznal samo mlatilne cepce. Na kakšni višini stoji industrija kmetijskih strojev danes, nam najbolj razločno pove razstava, ki jo je nedavno priredila organizacija kmetov Landesbauernschaft Sachsen-Anhalt. Razen stroja, o katerem smo že pisali, da v eni uri nasadi 8 do 10 tisoč rastlin, so tam razkazovali stroj, ki bi mu po našem lahko rekli „kosec-mlatilec-vezilec“, ker predstavlja kombinacijo ali združitve treh takih strojev. Stroj kosi, mlati in veže slamo v enem samem delovnem procesu. Kmetijstvo v pokrajinah srednje Nemčije ima že 300 talah strojev v uporabi in je praksa pokazala, da se z enim samim strojem lahko obdelata 15 do 20 hektarjev zemlje dnevno. Prj ugodnih pogojih je tak stroj namlatil 750 centov žita na dan, ki ga je likratl pokosil, prazno slamo pa povezal.

* **Roosevelt skrbi za svoje sorodnike.** Predsednik Zedinjenih držav Severne Amerike Roosevelt je ladjedelnik »Sun Shipbuilding and Drydock Company« v Chester-u (Delaware) ponovno izdal državna naročila za izdelavo novih ladij, in sicer za 180 milijonov dolarjev. Zaupanje, ki ga za državne dobave pri Rooseveltu uživa imenovani industrijski trust, sloni na dejstvu, da je vodja trusta gospod Dupont, tast drugega Rooseveltovega sina. Poleg tega je pa tudi družina Rooseveltovih solastnica dotičnih industrijskih veleobratov.

* **Nemci so izumili nov način konzerviranja rib in mesa.** Novo sestavljena umetne snovi odpirajo nepoznana področja. Od tehnikov zamišljeni izdelovalni postopki ustvarjajo nadaljnje nove možnosti. V tem nam je najboljši dokaz nova nemška konzervna industrija, ki se poslužuje načina umetnega zmrzovanja. Uspehi nemške industrije hladilnih strojev so bili podlaga najnovejšemu postopku finega načina zmrzovanja. Pri tem je bila zelo važna iznajdba materiala, ki omogoča za zmrznilcev rib in mesa cenene ter z ozirom na stanje surovin in ljudsko gospodarstvo varen in enostaven zmrzovalni proces. Lastnost neke posebne vrste staničnatega stekla in sicer njegova vodno-parna gostota je tozadevemu prizadevanju prišla na pomoč. V takšen material, s strojem ovojen, se takoj po lovu na ladji za zamrzovanje na umetni način zamrzne ribe, nakar se jih lahko razpošlje v popolnoma svežem stanju. Okus in izgled rib ostane popolnoma svež in očuvan, kar je velike važnosti za prebivalstvo oddaljenih krajev, ker se jim lahko posluži s popolnoma svežimi ribami. — Meso se na enak način natlači v celično steklenico, ki pride nato v valovito lepljeno školjko — nakar pri kakih 35 stopinjah v hladilniku za fino zamrznilcev zmrzne. Na ta način zamrznjeno meso ne gre zamenjati z zmrznjenim mesom, ki je ležalo na in med ledom in ga svet že dalje časa pozna. Ne samo izgled, temveč vse lastnosti svežega mesa se na ta način ohrani za cela leta.

O spodnještajerskem kmetu

Na Spodnjem Štajerskem so še danes posamezne kmetije, kjer se obdeluje in gospodari kakor so to detali očetje in dedje. Celo večja, od mest in prometa bolj oddaljena kmetijska posestva so vmes. Gre za nesodobno mišljenje, starinsko usmerjene kmetovalce, ki se držijo načela, da jim je od očetov prevzet način obdelovanja in dela drag in svet ter se radi tega ne zanimajo za novosti. Med starokopitneži so tudi talci, ki nimajo sredstev in jim tudi nikdo ni pomagal, da bi se prilagodili novim razmeram in svoja posestva izboljšali.

Danes, ko je kmetovalec prisiljen iz svoje zemlje in živine izsiliti veliko več, kakor je bilo potrebno nekdaj ali pred sedanjo vojno in bo v kolikor še ni, v pogledu naprednejšega načina kmetovanja in večje produkcije vzpodbujen, podpiran in nadziran, bodo take poedine „bele vrane“ konzervativno obdelujočih kmetij, v kolikor jih še obstoja — knalu izginile. Kmetovalec, ki ne zasleduje novosti in ne upošteva nasvetov in navodil sodobnega vršenja kmetijsko-gospodarskih del, je v največjih primerih obsojen na začetek konca. V protivnem primeru se mu pa odpira nečuvna možnost uspevanja in napredovanja.

Vestnim bralcem „Štajerskega Gospodarja“ bo znano, kako velikanski skok je v svojem napredovanju in razvoju v zadnjih letih doseglo kmetijstvo v Reich-u. Kmetije, ki pred leti niso bile v stanu preživljati svojih družinic, pridelujejo danes presežke, o katerih si nekdaj še sanjali niso upale.

Kmetijstvo naših spodnještajerskih krajev, ki je — kakor večina gospodarstva pod livšo državo — zadnja leta ležalo bolj na hrbtu, kakor pa stalo na trdnih zdravih nogah, prehaja sčasoma na pravi tir. Nova uprava, ki je stoddotno za ljudstvo, bo s teoretičnimi in praktičnimi nasveti in z

uspešno pomočjo kreditov, umetnih gnojil in strojev našemu kmetu na celi črti segla pod rame in ga navadila pravičnega, predvsem za njega samega, za kmetško ljudstvo in za splošnost koristnega, sodobnega kmetijskega gospodarjenja.

Da se prehod kmetijstva iz slabih v boljše čase ne more izvesti brez noč, je razumnim ljudem jasno. Tudi brez truda, dela ter dobre in trdne volje se takih sprememb ne more izvesti. Zupoševanjem in izvrševanjem vseh strokovnih ter za poedine kmetije primernih in odgovarjajočih nasvetov se bo našim kmetovalcem „naravnalo pluge“ tako, da bo izorana in obdelana zemlja toliko več rodila da se bo tudi našemu kmetu dobro godilo. Pri vsem tem bo pa treba, kakor že rečeno, pridno pljuniti v roke, neumorno delati in se brigati in skrbeti za vse, kar je s kmetijstvom in kmetijskim gospodarstvom povezano. Trdna in dobra volja, žilavost in vztrajnost, popolno zaupanje ter celotno izvrševanje strokovnih navodil, ki jih daje umna uprava, je dvignilo pridelovalne uspehe in življenjsko raven kmetov v Reich-u. Ker brezdvomno tudi spodnještajerski kmetje v tem pogledu ne bodo zaostajali za svojimi poklicnimi tovariši v Reich-u in se bodo, v kolikor se še niso, vse našete lastnosti vzdrmile tudi v njih, se v kratkem času tudi na Spodnjem Štajerskem ne bo več našlo „belih vrani“ med kmeti, ki bi gospodarili po zastarelih nedonosnih metodah v svojo lastno in v škodo ljudske skupnosti. Spodnještajerski kmet stoji danes pod najposobnejšo državno upravo. Nacionalsocializem je v Nemčiji iz kmetijstva napravil in dela vedno nove pravcate čudeže. K temu so seveda kmetovalci doprinesli svoj veliki delež. Naj bodo spodnještajerskim kmetom lasnosti in storitve nemških kmetov za zgled in v spodbudo.

(PK. Goer-Weltbild)

Mitternacht im Finnschen Meerbusen

vsemu, kar je lepega, zdravega in harmoničnega. Središče in srce urejevanja vasi tvori torej seveda vaščan sam in ne priložnostni obiskovalec, ki pride in gre.

Vas ne velja za lepo, če se dopaže tuje. Vas je lepa šele tedaj, ko je obiskovalec na vasi našel tako zdrave življenjske pogoje, da mu je za vselej minila volja, zapustiti svojo domovino.

Lepa pokrajina je zrelo vseh podrobnosti o stanju vaške slike, vaških socialnih razmer, vaških stanovanj in vaških delovnih pogojev. Vas, ki je v teh zadevah zapuščenca, dela vtis izgubljene naselbine. Saj je dokazano, da se v zanemarjenih naseljih najlažje najde manjvredne ljudi.

Okusni migljaji raznih olupševalnih stricev ali oziri na zgodovinske momente naj igrajo pri tem podrejene vloge. Čedna, vseh nepotrebnih dodatkov oproščena vaška slika, lično za prijetno gospodarjenje urejeno gospodarstvo, poslopje, zdravo, dobro urejeno stanovanje, veselje do dela in počitka, trdna zadovoljna vaška skupnost — to je »lepa vas«.

V okviru Velike Nemčije je tudi naši domovini namenjena velika bodočnost, ki bo v vsem tudi naši pokrajini dala svoj znak. Naloga sedanosti je, da se že sedaj po naših vaseh napravi red in čednost in to odslej tudi neguje.

Urad »Gesundes Schaffens« (Zdravo ustvarjanje) v organizaciji Steirischer Heimatbund ima nalogo, da podvzame vse, kar je koristno za doseg lepe vasi. Dolžnost vseh članov organizacije Steirischer Heimatbund, posebno pa voditeljev in uradnikov, je, da vse take ukrepe podpirajo ter s pomočjo uradnih županov krajevnim razmeram primerno uresničijo.

Red, čistost in varnost v obratih

V Marburg-u so v okviru organizacije Steirischer Heimatbund imeli poučno strokovno predavanje za vse voditelje delovno-političnih uradov po krajevnih skupinah. Vabljeni so bili pooblaščenec za trgovino, rokodelstvo in pogostiteljsko obrt. Navzoč je bil tudi pooblaščenec za rokodelstvo Karl Hitzel.

Kot govornik je nastopil vodja okrožnega vodstva Marburg-Stadt tovariš Nieder, ki je uvodoma govoril o častnih sodelavcih v delovno-političnih uradih v okrožnih vodstvih. Njegove besede so veljale posebno rokodelskim mojstrom, polagajoč jim na srce, da bodo v svojem delokrogu podučljivi. Vsak najmanjši rokodelski mojster mora poznati zakone in odredbe, ki se tičejo njegove stroke ter v celoti presoditi pomen istih. V tem imajo posebno večja podjetja veliko možnosti udejstvovanja. Poznavanje potrebnih zakonskih določil je potrebno. Nepoznavanje zakonov ni nikakršna zaščita pred sitnarijami ali kaznijo.

Druga zelo važna zahteva je red, čistost in varnost v obratih. V tem pogledu je še marsikaj pomankljivo. Vsak rokodelski mojster mora biti ponosen, če so v njegovi delavnici imenovane tri zadeve najvišja zapoved. Samo to-

pogledno popolnoma zravnana podjetja je smatrali za nacionalsocialistična.

Nadaljnja izvajanja je govornik usmeril na pooblaščenca za trgovino in gostilne ter jima imenovana tri načela označil kot osnovno podlago. Tudi v trgovinah in gostilnah morajo biti red, čistota in varnost prva zapoved. Posebno v zadevah postrežbe gostov in strank morajo biti trgovine in gostilne vzor vsem drugim podjetjem.

Zanimiv nauk govornika je padel na rodovitna tla. Poslušalci so se po počastitvi Führer-ja vidno zadovoljni razšli.

Spodnještajerci, negujte lepoto vasi!

Najzanesljivejši izraz ljudskega značaja je podeželska kultura. Nobenega dvoma ni, da je vdor srbskega ter židovsko-materialističnega gledanja v svet in življenje škodoval tudi spodnještajerski pokrajini.

S priznanjem k Führer-ju in Reich-u smo se obvezali, da se pri preoblikovanju naših vasi zopet povrnemo k

Nemška pesem naše dobe

„Kameraden, hebt die Fahnen . . .“

1.

*Kameraden, hebt die Fahnen, laßt die Trommeln brausend gehn!
Was die andern nur errahnen, wird in unsern Herzen stehn.
Führer, gib die Marschbefehle, die uns kein Zweifel bricht.
Leuchtend steht vor unsrer Seele Deutschland groß im Morgenlicht.*

2.

*Kameraden, neue Straßen wachsen unsern Strömen nach,
gläubig die Fanfaren blasen, denn in uns bleibt Deutschland wach.
Führer, gib die Marschbefehle . . .*

3.

*So sind wir dem Land verschworen, das uns Gottes Hand erschuf,
dem die Freiheit eingeboren — sie bleibt unser alter Ruf.
Führer, gib die Marschbefehle . . .*

O poklicih podeželske mladine

Po končanem šolskem letu stojijo fantje in dekleta pred izbiro svojih poklicev. Ko pri kmetih spravijo žetev, se to vprašanje rešuje tudi za podeželsko, šoli odraslo mladino. O odločitvi se po nekaterih družinah mnogo razpravlja.

Živimo v času, ko tehnika upliva na želje in nagnenja fantov. Najbolj jih privlači industrija, ki išče delovni naraščaj. Marsikateri podeželski mladenič si svojo bodočnost ne predstavlja pravilno, če sili v industrijo. Sedaj, v vojnem času, ko je industrija močno zaposlena, je tudi neučenim delavcem vstop v tovarne vabljiv. Pri tem se seveda ne misli, kako bo po vojni, ko industrija ne bo imela več toliko vojnih naročil in radi tega tudi ne bo zaposlevala več tako ogromnega števila delovnih rok. Da se s tem velik del življenja neizkušene podeželske mladine lahko odtuji kmetijskemu delu in podeželskemu življenju sploh, o tem se veliko ne razmišlja. Najbolje je, da se pri izbiri poklicev fante spravi k delu, ki ima izglede za bodočnost, ozirajoč se pri tem tudi na zmožnosti in nagnenja. To je pa slučaj pri vseh s podeželskim delom in življenjem povezanimi poklici.

Sinovi kmetov in podeželskih gospodarjev naj ostanejo pri poklicu svojih očetov. Dedič posestva mora biti kmet ali kmetijski gospodar. Tako zahteva od prednikov prevzet nepisan zakon, ki je tudi v redu. Le tam, kjer imajo več sinov, se bo dalo enega ali drugega učiti obrti ali študirati. V takih primerih bo seveda najbolje izbirati tako, da bo bodoči mladi mož, ki je izšel iz podeželskega življenja, tudi pozneje v svojem poklicu ostal povezan in zadovoljen z vasjo in podeželjem. Izbira poklicev, ki imajo v podeželskih krajih dobre izglede za bodočnost je velika. Kmetstvo prebivalstvo potrebuje mnogo nenadomestljivih obrtnikov. Niso to samo kovači, kolarji in sedlarji, temveč tudi mehaniki, ključavničarji, mizarji, kleparji ter vsi ostali v stavbni stroki potrebni rokodelci. V podeželskih krajih potrebujejo tudi celo vrsto drugih strokovnih moči. Vrtnarji, negovalci sa-

donosnikov in živine, ovčarji itd. so poklici, ki ne bodo poznali krize. Potreba po poklicno dobro šolanem poljedelskem gospodarskem pomočniku, ki ga vedno bolj cenijo in ne bo nikdar izpostavljen brezposelnosti, stalno narašča. Po vaseh in trgih je trgovec osebnost, ki igra precejšno vlogo. Solanih uradnikov za razne kmetijske in slične zadruga povsod primanjkuje. Za izobrazbo bodočih deželskih učiteljev zadostuje nekaj let študija. Naloga, ki jih čakajo, so velike. V družinah, ki imajo sredstva za visokošolski študij svojih sinov, naj v prvi vrsti zbirajo med akademskimi poklici, ki so v sliki s podeželjem in kmetijstvom. Potrebujemo diplomirane poljedelske gospodarje kot strokovne sile v praktičnem kmetijstvu, nadalje kot učne moči in v državni upravi. V živinoreji in rastlinogojstvu primanjkuje živinozdravnikov, botanikov, kemikov agrikulturne gozdarjev, zemljomernih inženirjev itd. Zdravnikov je na deželi tudi premalo. Izbira je torej velika.

Ženskih, s podeželskim življenjem povezanih poklicev z dobrimi izglede za bodočnost tudi ne bo primanjkovalo. V naših krajih še bolj malo znane šolane sestre za socialna dela ter otroške vrtnarice bodo poklici naših kmečkih deklet. Vaške učiteljice, tajnice večjih kmečkih gospodarstev, gospodinje, negovalke malih živali so poklici, ki bodo na kmetih zrasla dekleta v vsakem pogledu zadovoljili. So kraji, kjer primanjkuje šolanih babic. Dekleta, ki čutijo nagnenja do poklica šivilje, se naj te obrti mirno poprimejo. Če so pametne in uvidne, se ne bodo zanimale samo za izdelavo ženskih oblik po modnih predpisih. V svojem poklicnem izobraževanju bodo mislile tudi na kroje, ki jih mora izdelovati vaška šivilja, včevši kroje raznih noš.

Vas bo dala svojim otrokom dela in jela. Celu v družinah s številnimi otroki ni potrebe, da bi hodili v mesta s trebuhom za kruhom. Če bo podeželska mladina ostala na vaseh, bo to v korist ljudski skupnosti in državi. Na podeželju bo pašla možnost gospodarskega

razvoja, v poklicnem oziru pa svoje zadovoljstvo. Vaško življenje omogoča povezanost z družinami in ljudstvom. Vaške družine predstavljajo srečne družinske krožke.

Pes kot jetnik na verigi

Med vsemi živalmi je pes najstarejši čuvaj in spremljevalec človeka. V tej svoji lastnosti si je pes pridobil posebno vrednost. V mnogih slučajih pride do vprašanja, da-li je tudi gospodar vreden svojega psa in ali je tudi gospodar tako potrpežljiv, skromen v svojih potrebah, tako ljubezniv in požrtvovalen ter zvest, kot je njegov pes.

Po svoji naravi je pes zelo živahna žival, ki potrebuje mnogo gibanja. Na sprehodu na primer potrebuje pes s svojim tekanjem še enkrat več korakov kot njegov gospodar. In zdaj si mislimo, kako strašno mora biti za tako svobodoljubno žival, priklenjeno na kratki verigi pred svojo kolibico ali navadno še brez posebne strehe. Kakšne so pasje kolibice, to vemo: ozke, nesnažne, pred slabim vremenom nezavarovane in nesnažno je navadno tudi okoli take pasje ječe.

Posebno po samotnih krajih na deželi je tak jetnik-čuvaj neizogibno potreben. Nikakor pa ni neizogibno potrebno, da je tak pes dan na dan ali tudi leto za letom obsojen na svoje suženjstvo. Potrebno je, da se takega zvestega čuvarja vsaj enkrat na dan sprosti verige.

Jesen je tu in naša skrb se suče tudi v mislih že na — zimo. Kdor ima pri svojem domu takega čuvarja, naj misli tudi nanj. Če ima pes svojo kolibico, naj jo pregleda in v sončnih dnevih presnaži, če treba popravi in misli naj tudi že na nasteljo za zimo. Kolibica naj bo kolikor mogoče zavarovana proti vremenskim vplivom (dežju itd.). Kdor ne premore pasje hišice, naj pač drugače preskrbi, da dobi pes čuvaj svojo streho. Kdor se ne zaveda, da je tudi pes globoko čuteče bitje, ki še bolj kot človek pozna tudi trpljenje, tak pač ne zasluži, da ima sploh psa. Na to je treba ponovno opozarjati tudi našo mladino, ki se na deželi tako rada spozablja baš nad takimi psi na verigah. V zavesti, da jim tak ubogi jetnik ne more prili preblizu, mečejo s posebno slastjo vanj kamenje in ga skušajo na razne načine dražiti. Taki mladi izpriječenci zaslužijo na licu mesta primerno kazen, predvsem s strogim opominom.

Bueg-Lichtspiele

Marburg, Burgplatz 1

Posebne predstave kulturnih filmov v nedeljo, dne 14. septembra 1941, ob pol 11. uri, v ponedeljek, forek in sredo ob tričetrt na 14. uro UFA KULTURNI FILM

Uganka pekla v pragozdu

Filmski dokument nemške amaconske Jary — ekspedicije prvega južno-severnega prehoda braziljanske Guyane po reki Jary. — 17 mesecev med ljudmi pragozda in med živali džungle v indianskih goščavah Amaconke. 381

MALI OGLASI

Vsaka beseda stane 10 Rpf, masno tiskane besede 20 Rpf. Pristojbina za šifro je 35 Rpf, pri iskanju služb 25 Rpf. Za dostavljanje pisem pod šifro se zaračuna 50 Rpf poštnine. Zaključek sprejemanja oglasov je v četrtek ob 16. uri. Male oglase se prevzame samo proti predplačilu, iz podeželja tudi v veljavnih poštinih znamkah. Najnižja cena malemu oglasu je 1 Reichmarka

Ker se nahaja osebje tvrdke

Franz Vrabl

trgovina železnine,

Pettau, Schillerplatz Nr. 7.

med 12. in 21. septembrom na dopustu, ostane v tem času trgovina zaprta. 388

OGLAŠUJTE!

Posebni tedenski pregled daje samo

Esplanade kino

v Marburg-u

Prva predstava v nedeljo, dne 14. septembra 1941, ob pol deseti in druga ob 11. uri.

Führer in Duce na frontah zmage

Pri naših podmornicah. — Narva v nemških rokah. — Ogorčeni boji za mesto Luka. — Dosežena je železniška proga Petersburg—Moskva. — Führer in Duce na zapadni fronti. — Plen pri Nikolajevu. — Naskok na Cherson. — Zavzetje krajev Dnjeprprotzerzinsk in Dnjepropetrovsk. — Po bitki pri Gomelu. — Na cesti umika Timošenkovih armad. — Za kulisami „kmetskega in delavskega raja“. — Zmagovito napreči na Zapad.

Vstopnina 20 Rpf.

380

Razglas o žlvinskih sejnih v Windisch-Feistritz-u.

Urad župana mesta Windisch-Feistritz in okolice naznanja, da se v Windisch-Feistritz-u vršijo redni žlvinski sejmi po predvojno do-ločenemu redu. Posestniki se vabijo, da na Rupertovo, to je dne 24. septembra 1941 dovedejo svojo živino v obilnem številu ter jo do pol desete ure na sejmišču postavijo.

Der Ortsbauernführer:
Mally Friedrich

373

Prodam:

žensko novo kolo, moško rabljeno kolo, motorno kolo s prikolico (120 cm³), čevlarski stroj za popravilo in ročno-pogonski stroj za konje striči. — Stvari tudi

zamenjam

in sicer: za pisalni stroj, kravji voziček z zaprego, za seno, deteljo, žagana drva, žito krompir, 5 živih zajcev in nekaj zelja. SKRABL, Thesen bei Marburg (Drau), Unter-Dobrava Nr. 165. 365

Jabolčnik zdrav, okusen, s 3 do 4% alkoholne stopnje, si napravite za domačo uporabo tudi brez pravega sadjevca ali pa si pomnožite istega za 120 do 150 odstotkov ako naročite naš „jabolčni sok“ ki je pripravljen iz domačih, neškodljivih preparatov in stane z natančnim navodilom za 160 litrov RM 4.20 in za 320 litrov RM 8.— Nad 100 zahvalnih in zadovoljivih priznanj na razpolago. E. Hribšek, začasni zastopnik J. Putschko, Marburg, Triesterstraße 57. 383

Knoper vsako količino kupuje in prevzame dnevno predpoldne med 8. in 12. uro Lederfabrik Berg, Marburg (Drau), Lederergasse 8. 385

FELDHÜTER

mit Waffenpaß wird zum sofortigen Eintritt gesucht. Bewerbungen an die Obst- und Weinbauschule in Marburg.

Poljskega čuvarja

z orožnim listom za takojšnji vstop iščemo. Ponudbe na Obst- und Weinbauschule in Marburg. 386

Schweizer

(Melker) tüchtig und verlässlich wird sofort oder später aufgenommen. Bewerbungen an die Obst- und Weinbauschule in Marburg.

Švicar

(molzec) yrl in zanesljiv se sprejme takoj ali pozneje. Ponudbe na Obst- und Weinbauschule in Marburg. 387

Izvrstna

kuharica

išče službo gospodinje pri samcu ali mali družini, v mestu ali na deželi. Antonia Kuhar, Rogosnjitz 4, P. Pettau. 382

Pošteno služkinjo,

ki je samostojna kuharica in bi dobro opravila tudi vsa ostala lišna dela, sprejme Marie STARKEL, Marburg a. d. Drau, Sophienplatz Nr. 6. 384

Družina, pridna in poštena, s štirimi delovnimi močmi in lastno živino, išče s 1. novembrom stalno mesto

šafarjev, viničarjev

ali majarjev. Dobro stanovanje in naturalije željene. Ignaz Skerbinek, Willkomm Nr. 6, St. Margarethen a. d. Pössnitz. 363

V svrhu

ženitve

išče osemindvajsetletni železničar življenjsko družico. Gospodične do 27. let, ki so dobre gospodinje in ako mogoče šivilje z nekaj pohištva naj pišejo na upravo lista pod „železničar“. 361

Viničarje, dobre ljudi sprejme na dobro mesto Franz Preac, Pettau, Oberrann 31. 374

Vesten viničar.

3—4 delovne moči, se sprejme. Vprašati Roßwein 97 bei Marburg (Drau). 370

Učenko za kuhinjo sprejme Gasthaus Bauman, Marburg a. D., Tegetthoffstraße 53. 368

Viničarja s 3 delovnimi močmi sprejme Franz Reisman, Wolfsthal 21, P. Jahring. 367

Viničarja, ki dobro razume vino-gradno delo ter sadjarstvo sprejme Jauschnig, Unter-St. Kunigund, P. Ober-St. Kunigund. 366

Deklo, pridno in pošteno, za pomoč gospodinji, sprejme Pfeifer, Kötsch 38. 362

Viničar s 3 delovnimi močmi se sprejme s 1. novembrom v Radiselu. Javi se naj s knjižico v Marburg-u (Drau), Kaiserstraße Nr. 19/I. 360

Mizarji se sprejmejo za tovarno lesnih izdelkov. Prijaviti se takoj pri: Wilhelm Erlich, lesna industrija, Brunnendorf bei Marburg (Drau). 358

Kmetsko dekle

z lastnim strojem išče mesto šiviljske ali gospodinjske pomočnice. Zimšek, Brunnendorf bei Marburg (Drau), Kolonnenstraße 4. 364

Hlapca za poljsko delo k par konjem, sprejme Georg Zunko, Oberrotwein Nr. 20, P. Marburg (Drau). 334

Viničarja z 2 do 4 delovnimi močmi se sprejme. Korschack Nr. 39, P. Marburg (Drau). 332

Dobro uvedena stara veletrgovinska družba ponuja:

kostni klej
lep za kože
klej za usnje
umetna gnojila
želatino in kemične produkte

FRANZ RUCKER

Handelsgesellschaft m. b. H. Wien I.
Esslinggasse Nr. 13. 247

Zobna praksa

Dentist Ruda & Reich
Pettau

375

po 15. septembru z o p e t ordinira

Cunje krojaške odrezke, stari železje in kovine, papir ovčjo volno, svinjsko in govejo dlako (arovec) kupuje vsako količino Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 2

Jablus - Jabolčnik

Kaj je Jablus? — Jablus je edina snov iz katere napravite izvrsten, zelo okusen jabolčnik tudi brez vsakega pravega sadjevca. — Ako stiskate sadje ali grozdje, lahko tudi tropine izvrstno uporabite za izdelavo „JABLUS“-sadjevca. S poštnino stane 50 litrov 3.50, 100 litrov 6.50, 150 litrov 9.60, 300 litrov 19.— RM. Nad tisoč pohvalnih pisem. Franz RENIER, Windisch-Landsberg. 379

Zobna praksa

Dentistin Albine Forster se nahaja od 1. septembra v Landwirtschafts-Genossenschaft (Kmetijska zadruga) v I. nadstropju, Windisch-Feistritz. 328

Divje kostanje

želod in knoper kupuje Alois Arbeiter, Marburg, Draugasse 5. 237

Striženje, britje!

Marburgerji obiščite brivnico „Rapid“, Mellingerstraße 1. 369

Šivalni stroj

v dobrem stanju kupim. Schneberger. Kranichsfeld 34. 539

Stalno kupujem staro železo, kovine, arovec, krojaške odpadke, steklo in ovčjo volno. Wilma Glumatz, Cilli, Sachsenfeldstraße. 376

Zamenjan

je bil ročni kovčeg 2. septembra na avtobusu Cilli—Franz. Vrnilec dobi 50 RM nagrade in svoj kovčeg pri Röthel, Cilli, Kernstockstraße 10. 377

Majerja in viničarja

se sprejme. Vprašati pri Franz Erlich, Verwalter, Podigratz, P. Ober St. Kuni-gund. 335

DER STILLHALTEKOMMISSAR FUER VEREINE, ORGANISATIONEN UND VERBANDE IN DER UNTERSTEIFERMARK, MARBURG, WIELANDSTRASSE 11.

Razglas

Terjatve od društev, zvez, ustanov, fondov, ter društvom podobnih tvorb (izvzemši zadrug) je — v izogib izključenja poznejšega uveljavljenja — najdalje do 15. septembra 1941 prijaviti v mojem uradu v Marburg-u, Wielandgasse 11, Abteilung III/a. 371

Der Stillhaltekommissar
HRUBY
(Gauschatzmeister)

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark

RAZGLAS

Vse osebe, ki so bile:

1. dne 30. I. 1933 nemški,
2. dne 13. III. 1938 avstriski,
3. dne 1. VIII. 1938 češkoslovaški in
4. dne 1. IX. 1939 poljski državljani in so svoje državljanstvo

potom razdržavljenja ali pridobitve jugoslovanskega ali kaknega drugega državljanstva izgubili, se morajo do 15. septembra 1941 s svojimi papirji pri uradnih županij v krajih svojih stanovanj ali bivališč javiti. Izpod 18 letne osebe prijavijo za zakonsko zastopanje pooblaščen ali pa stanodajalci. Kdor te prijave dolžnosti ne izvrši, bo na podstavi odredbe štev. 9 od 14. aprila 1941 kaznovan z denarno ali zaporno, ali pa z obema kaznima.

MARBURG a. d. Drau, den 4. September 1941. 372

In Vertretung:
Dr. Müller-Haccius

Poziv!

Naprošamo vse zastopnike, ki so delovali za spodaj navedene življenjske zavarovalnice:

- Jugoslavija, splošna zav. družba, Beograd;
- Vzajemna, zavarovalnica v Ljubljani in
- Karitas, posmrtno zavarovanje;
- Slavija, jugoslovanska zavarovalna banka, Laibach,
- Ljudska samopomoč, zav. zadruga, družba z o. z., Marburg;
- Drava, gospodarska zav. zadruga, r. z. z o. z., Marburg;
- Trgovska samopomoč, Marburg;
- Croatia, zavarovalnica, Agram;
- Zednjena, zavarovalnica d. d., Beograd;
- Srbija, prva srbska zavarov. družba, Beograd;
- Sumadija, zavarovalna in pozav. družba d. d., Beograd;
- Beograjska, zavarovalna zadr. d. d., Beograd,

kakor tudi za jugoslovanske, francoske in angleške zavarovalnice, ki niso zgoraj omenjene, da takoj javijo svoje ime, točen naslov in ime družbe za katero so zbirali zavarovance, na naslov pooblaščenega upravitelja:

G. Karl Breitenfelder, Kommissarischer Verwalter, Ostmark-Versicherungs-A. G., Marburg, Tegetthofstraße No. 47.
Istočasno opozarjamo, da omenjene zavarovalnice nimajo nikake pravice sklepati nova zavarovanja. 378

Ostmark-Versicherungs-A. G.
Marburg, Tegetthofstr. No. 47

V vsako kmetško hišo „Štajerskega Gospodarja“!